

Utlåtande 2005:199 RI (Dnr 113-3629/2005, 325-2325/2005, 119-439/2004, 141-2487/2005)

Uppföljning av budget 2005 – Tertialrapport 2 – Delårsbokslut per den 31 augusti 2005 med helårsprognos jämfört med budget

Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby: Hemställan om medel för boende och dagverksamhet för hemlösa (dnr 325-2325/2005)

Ny organisation för verksamheter inom gatu- och fastighetsnämnden (dnr 119-439/2004)

Stiftelsen Barnens Dag: Underskottstäckning för verksamhetsåret 2004 (dnr 141-2487/2005)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Redovisningen av del 1 av tertialrapport 2 år 2005 för Stockholms stad godkänns.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande (specifikation till besluts-
klämmas se bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande)

1. Redovisningen av del 2 av tertialrapport 2 år 2005 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för minskade nettokostnader med 31,1 mnkr. Medlen tillförs *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2005 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 348,5 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2005 års budget.

4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 4,6 mnkr. Finansieringen sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under *Kommunfullmäktige m.m.* i 2005 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 82,2 mnkr. Finansieringen sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.
6. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 142,6 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
7. Nämnderna medges medel för mottagande av lärarkandidater. Fördelningen framgår av bilaga 2.
8. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har i särskilt ärende (dnr 325-2325/2005) hemställt om totalt 3,8 mnkr för boende och dagverksamhet för hemlösa. Projektet planeras pågå från år 2005 till år 2007. För år 2005 begärs budgetjustering om 0,4 mnkr. Nämndens begäran om budgetjustering avslås då projektet avser boendestöd vilket inte är ändamålet för de centralt reserverade medlen.
9. Spånga-Tensta stadsdelsnämnds begäran att avveckla resultatenheterna Kompassbacken och Sundbyskolan avslås.
10. Kungsholmens stadsdelsnämnds begäran att avveckla resultatenheterna Hemstödsgruppen och Hemtjänsten på Kungsholmen och Essingeöarna avslås.
11. Övriga framställningar avslås.
12. Kulturnämnden medges budgetjustering om 2 mnkr för ökade kostnader i samband med nationaldagsfirande/kulturfestival 2005. *Finansiering sker ur Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2005 års budget.

Föredragande borgarrådet Annika Billström anför följande.

Bakgrund

Staden har sen 2003 övergått från kvartalsrapporter till tertialrapporter för uppföljning av verksamheter och ekonomi. Införandet av tertialrapporter ökar kravet på att månadsrapporterna utgör ett effektivt instrument för att tidigt upptäcka avvikelser mot budget.

Ärendets beredning

Stadsledningskontoret har analyserat samtliga nämnders tertialrapporter per den 31 augusti med tertialbokslut och helårsprognos jämfört med budget 2005.

Riksdagen har beslutat om ändringar i kommunallagen och den kommunala redovisningslagen om god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har godkänt kommunstyrelsens redovisning (dnr 001-1485/2005) över konsekvensändringar av beslutad lagändring i enlighet med god ekonomisk hushållning.

Lagändringen innebär bl.a. att minst en delårsrapport ska behandlas av kommunfullmäktige. Tertialrapport 2 har därför delats upp i två delar. Del 1 överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande och del 2 beslutas av kommunstyrelsen.

Tertialrapport 2 den 31 augusti 2005

Utfallet i tertialbokslutet för perioden innebär ett positivt resultat om 36,4 mnkr vilket är en förbättring av resultatet jämfört med motsvarande period år 2004 med 201,4 mnkr. Verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar uppgår till 18 042,1 mnkr, vilket innebär en ökning med ca 3 %. Resultatet med hänsyn taget till balanskravet uppgår till 311,9 mnkr.

Verksamhetens kostnader, exkl. avskrivningar, uppgår till 22 430,4 mnkr, vilket är en ökning med 441,3 mnkr jämfört med tertialrapport 2 för år 2004. Förändringen består primärt av ökade personalkostnader. I jämförelse med samma period redovisas en ökning med 2,1 %. Verksamhetens intäkter uppgår till 4 970,6 mnkr, vilket är en ökning med 75,8 mnkr.

Mina synpunkter

Stockholms stads ekonomi är stabil. Tertialrapport 2 redovisar tillfredsställande resultat vad gäller god ekonomisk hushållning, balanskrav och finansiella mål. Utfallet för perioden har förbättrats avsevärt i jämförelse med motsvarande period år 2004. Kostnadsutvecklingen är under kontroll, stadens ekonomi utvecklas väl och nämnder och förvaltningar bedriver en bra verksamhet för medborgarna.

I början av mandatperioden var den ekonomiska situationen relativt kärv, men i rapporten redovisas att stadens ekonomi utvecklas allt starkare i takt med en stigande konjunktur. Majoriteten har under mandatperioden visat att verksamhetsutveckling och god ekonomisk hushållning går hand i hand. Kost-

nadsutvecklingen är under kontroll, sjukfrånvaron har sjunkit och styrningen mot våra mål har varit effektiv. Vi har prioriterat stadsdelsnämndernas verksamheter och barn och unga. Rapporten visar att detta arbetssätt fortsätter under 2005 och att vi klarar prioriterade mål respektive verksamhetsområde.

Jag vill nämna några exempel på den positiva utvecklingen:

- Samstämmiga bedömare visar att stockholmskonjunkturen är stark. Stadens näringsliv växer och antalet arbetstillfällen ökar.
- Barngrupperna i förskolan fortsätter att minska. Det är mycket positivt särskilt som barnkullarna under de senaste åren varit större än på många decennier.
- Enligt de senaste prognoserna kommer 10 600 bostäder, inkl. ombyggnader, ha påbörjats vid årsskiftet 2005/2006.
- Stockholmsförsöket har inletts med en mycket stor satsning på kollektivtrafiken.

Några nämnder uppvisar mindre underskott och det är väsentligt att de vidtar nödvändiga åtgärder för att uppnå ett resultat inom fastställd budget. Verksamheter med beräknat underskott för 2005 måste intensifiera pågående arbete med systematisk prövning av insatser och uppföljning av beslut samt vid behov ompröva sina generella åtaganden.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m) och *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Tre år har passerat sedan en socialdemokratiskt ledd vänstermajoritet tog över styret i Stockholm. Sällan har en ny majoritet tagit över med så goda förutsättningar. Bordet var färdigdukat efter fyra år med överskott i stadens finanser. Vi lämnade efter oss ett överskott 2002 på ungefär 2 miljarder kronor.

I början av den borgerliga mandatperioden 1998-2002 var stadens nettoskulder 37 miljarder kronor. Fyra år senare, när den röd-gröna majoriteten tog över, var dessa skulder lösta och betalda. Samtidigt hade socialbidragsberoendet minskat med nära 50 procent och ytterligare 20 000 människor kunde nu försörja sig och sin familj. Arbetslösheten minskade under perioden med hela 40 procent.

Tre miljarder kronor extra satsades under den förra mandatperioden på de prioriterade områdena skola, äldreomsorg och handikappomsorg. Det var en historisk satsning som visade att det är fullt möjligt att sänka skatten rejält, lägga nya pengar inom prioriterad kärnverksamhet och ändå nå ett stort överskott i finanserna. Resultatet av den borgerliga majoritetens politik var en ökad tillväxt och ett växande Stockholm. Det märktes inte minst av att bostadsbyggandet i staden var det högsta på 25 år.

Det sammanlagda underskottet för stadsdelsnämnderna beräknas i ärendet till -97,2 miljoner kr. I tertialrapport 2 märks även en alarmerande utveckling för Stockholms skolor där alltför många skolor inte får budgeten att gå ihop – trots löften från socialdemokraterna om stora satsningar på skolan. Sammantaget beräknas staden skolenheter göra ett underskott i år på totalt 82,7 miljoner kronor. Det som gör att skolorna ändå klarar sig är de överskott som de byggt upp under framförallt åren under borgerlig ledning 1998 – 2002.

Föreliggande ärende visar på en tragisk utveckling rörande socialbidragen. Antalet socialbidragsberoende har ökat kraftigt i Stockholm. Prognosen för ekonomiskt bistånd visar på ett underskott om 80,8 mnkr jämfört med budget.

Den minskande andelen av människor i arbetsför ålder är en av vår tids stora utmaningar. För att klara framtidens välfärd är det nödvändigt att fler människor arbetar och har en egen försörjning. Principen är enkel. Välfärden bygger på en arbetande nation. Idag har 4,2 miljoner svenskar ett arbete, fördelat på 2,7 respektive 1,5 miljoner inom privat och offentlig sektor. Samtidigt saknar en miljon människor arbete helt. Var fjärde av dem är under 40 år.

Allt färre ser kopplingen mellan egen insats och egen utkomst. Jobb är inte något man blir tilldelad utan något man skaffar sig. Flit och ansträngningar premieras inte tillräckligt. Att upprätta värdet av det entreprenörskap som en gång skapade landets välstånd är ett oavvisligt krav. Ett mänskligt samhälle kan bara byggas när alla som kan arbeta har en meningsfull sysselsättning och försörjer sig själva.

De som i första hand drabbas när det inte finns tillräckligt många arbetsgivare och lediga jobb är de unga och invandrare. Istället för att attackera orsaken – ett system som inte premierar flit och ansträngningar – satsas idag stora summor på att behandla symptomen. Detta förvärrar i förlängningen problemen. Antalet välvilliga men misslyckade projekt för integration, jämställdhet och ungdomar bara stiger.

I dag är 10 000 fler stockholmare arbetslösa eller i arbetsmarknadspolitiska åtgärder än innan valet 2002. Arbetslösheten har ökat med 30 procent på två år. Sysselsättningen minskar i Stockholm. 4:e kvartalet 2004 var sysselsättningsgraden 78%, nu är den nere i 75,7%.

Socialdemokraterna har givit upp arbetet med att nå stadens sedan 1999 fastställda och alltså gällande mål om att halvera socialbidragsberoendet i Stockholm till utgången av 2004. I socialdemokraternas förslag till budget för 2006 manifesteras deras oförmåga tydligt genom att målet föreslås att flyttas till utgången av 2007.

Vad Stockholm nu behöver är tydligt. Stockholm behöver ett borgerligt styre. En majoritet som med kraft kan ta tag i de utmaningar Stockholm står inför och som kan se till så att nya jobb skapas och att matchningen förbättras.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Redovisningen av del 1 av tertialrapport 2 år 2005 för Stockholms stad godkänns.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande (specifikation till beslutsklämman se bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande)

1. Redovisningen av del 2 av tertialrapport 2 år 2005 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för minskade nettokostnader med 31,1 mnkr. Medlen tillförs *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2005 års budget.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 348,5 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2005 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 4,6 mnkr. Finansieringen sker genom att om disponera för ändamålet avsatta medel under *Kommunfullmäktige m.m.* i 2005 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 82,2 mnkr. Finansieringen sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.
6. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 142,6 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
7. Nämnderna medges medel för mottagande av lärarkandidater. Fördelningen framgår av bilaga 2.
8. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har i särskilt ärende (dnr 325-2325/2005) hemställt om totalt 3,8 mnkr för boende och dagverksamhet för hemlösa. Projektet planeras pågå från år 2005 till år 2007. För år 2005 begärs budgetjustering om 0,4 mnkr. Nämndens begäran om budgetjustering avslås då projektet avser boendestöd vilket inte är ändamålet för de centralt reserverade medlen.
9. Spånga-Tensta stadsdelsnämnds begäran att avveckla resultatenheter i Kompassbacken och Sundbyskolan avslås.
10. Kungsholmens stadsdelsnämnds begäran att avveckla resultatenheter i Hemstödsgruppen och Hemtjänsten på Kungsholmen och Essingeöarna avslås.
11. Övriga framställningar avslås.

12. Kulturnämnden medges budgetjustering om 2 mnkr för ökade kostnader i samband med nationaldagsfirande/kulturfestival 2005. *Finansiering sker ur Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande i 2005 års budget.*

Stockholm den 9 november 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Anette Otteborn

Särskilt uttalande gjordes av *Kristina Axén Olin, Sten Nordin och Mikael Söderlund* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (m) och (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Bakgrund

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av budget 2005 ska stadens nämnder upprätta årets andra delårsbokslut per den 31 augusti med tertialbokslut och helårsprognos jämfört med budget 2005.

Riksdagen har beslutat om ändringar i kommunallagen och den kommunala redovisningslagen om god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har godkänt kommunstyrelsens redovisning (dnr 001-1485/2005) över konsekvensändringar av beslutad lagändring i enlighet med god ekonomisk hushållning.

Lagändringen innebär bl.a. att minst en delårsrapport ska behandlas av kommunfullmäktige. Tertialrapport 2 har därför delats upp i två delar. Del 1 överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande och del 2 beslutas av kommunstyrelsen.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 14 oktober 2005 är av följande lydelse.

Stadsledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar följande

1. Redovisningen av del 1 av tertialrapport 2 år 2005 för Stockholms stad överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del följande (specifikation till beslutsklämmor se bilaga 2 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande)

2. Redovisningen av del 2 av tertialrapport 2 år 2005 för Stockholms stad godkänns.
3. Nämnderna medges budgetjustering för minskade nettokostnader med 31,1 mnkr. Medlen tillförs *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande* i 2005 års budget.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader för prestationsförändringar med 348,5 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar* i 2005 års budget.
5. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 4,6 mnkr. Finansieringen sker genom att om disponera för ändamålet avsatta medel under *Kommunfullmäktige m.m.* i 2005 års budget.
6. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 82,2 mnkr. Finansieringen sker genom att ta i anspråk i tidigare bokslut avsatta medel.

7. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 142,6 mnkr för redovisade omslutningsförändringar.
8. Nämnderna medges medel för mottagande av lärarkandidater. Fördelningen framgår av bilaga 2.
9. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har i särskilt ärende (dnr 325-2325/2005) hemställt om totalt 3,8 mnkr för boende och dagverksamhet för hemlösa. Projektet planeras pågå från år 2005 till år 2007. För år 2005 begärs budgetjustering om 0,4 mnkr. Nämndens begäran om budgetjustering avslås då projektet avser boendestöd vilket inte är ändamålet för de centralt reserverade medlen.
10. Spånga-Tensta stadsdelsnämnds begäran att avveckla resultatenheterna Kompassbacken och Sundbyskolan avslås.
11. Kungsholmens stadsdelsnämnds begäran att avveckla resultatenheterna Hemstödsgruppen och Hemtjänsten på Kungsholmen och Essingeöarna avslås.
12. Övriga framställningar avslås.

Bosse Sundling
Stadsdirektör

Anders Carstorp
Ekonomidirektör

Bilagor

- Bilaga 1* Nämndernas redovisning av prognos på årsutfall och stadsledningskontorets synpunkter
- Bilaga 2* Specifikation till beslutsklämmar
- Bilaga 3* Resultatbudget och investeringsplan samt sammanställning av nämndernas budgetavvikelser, nettokostnader och nettoutgifter
- Bilaga 4* Resultat- och balansräkning med noter samt finansieringsanalys
- Bilaga 5* Tidsplan för nämndernas arbete 2006 med bokslut och verksamhetsberättelse, uppföljning av budget, budgetunderlag samt verksamhetsplan.

Tjänsteutlåtandet med bilagor återfinns på ekonomiavdelningens hemsida
<http://info.stockholm.se/slk/budgetstaben/index.htm>

BEREDNING AV ÄRENDET	
TERTIALRAPPORT 2 år 2005 DEL 1	
Sammanfattande analys av stadens tertialrapport 2 för 2005	
Tertialbokslut per den 31 augusti 2005	
Helårsprognos för år 2005 med avvikelse jämfört med budget.....	
Tertialbokslut per den 31 augusti 2005.....	
Analys av tertialbokslut per den 31 augusti 2005	
Verksamhetens kostnader	
Verksamhetens intäkter.....	
Jämförelsestörande poster	
Avskrivningar	
Skatter och statsbidrag	
Finansiella intäkter och kostnader.....	
Extraordinära intäkter och kostnader	
Avsättningar respektive ianspråktagande av tidigare avsättningar	
Balansräkning	
Tillgångar.....	
Eget kapital och skulder.....	
Kompetensfonden	
Soliditet.....	
Kommunkoncernen.....	
Mål och riktlinjer för en god ekonomisk hushållning	
Finansiella mål – plan för god ekonomisk hushållning	
Balanskravet.....	
Uppföljning av Ny organisation för verksamheter inom gatu- och fastighetsnämnden	
TERTIALRAPPORT 2 år 2005 DEL 2	
Ta ansvar för ekonomin	
Helårsprognos och avvikelse mot budget	
Nämndernas resultat.....	
Finansiering	
Skatteintäkterna förväntas bli något högre jämfört med budget.....	
Negativ slutavräkning	
Utjämnningen.....	
Mellankommunal utjämnning	
Finansnetto	
Den sammantagna finansieringen	
Finansieringsutveckling	
Lönesummeutvecklingen	
Utvecklingen på arbetsmarknaden	
Investeringar	
Försäljningsinkomster.....	
Stadens bolag	

Budgetjusteringar.....	
Central medelsreserv	
Fördelning av centralt avsatta medel under Kommunfullmäktige m.m.	
Disposition av i tidigare bokslut avsatta medel	
Omslutningsförändringar	
Resultatöverföring.....	
Överföring av resultatenheternas resultat från 2004 till 2005	
Beräknad överföring av resultatenheternas resultat till 2006	
Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna	
Ge alla barn och unga en bra start i livet.....	
Minska barngruppernas storlek	
Barnomsorgsgarantin	
Ungas inflytande över sin vardag	
Mötesplatser för ungdomar i stadsdelarna.....	
Lärarkandidater	
Integration av särskolan i övrig skolverksamhet	
Ökad livskvalitet för äldre	
De mest utsatta.....	
Hemlösa	
Medarbetarna	
Sjukfrånvaro.....	
Arbetsbudsprojekt	
Bygga bostäder och utveckla Stockholm	
Bostäder som alla kan efterfråga.....	
Markanvisningar och detaljplaner	
Påbörjade och färdigställda nya lägenheter	
Påverka byggkostnader	
Ett hållbart trafiksystem	
Större infrastrukturprojekt.....	
Stockholmsförsöket.....	
Övriga insatser för ökad hållbarhet och framkomlighet.....	
Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad	
Miljöprogrammet	
Miljömiljarden	
Bryta segregationen och fördjupa demokratin	
Minskat behov av ekonomiskt bistånd	
Lika möjligheter – Allas ansvar, plan för jämlikhet, integration och mångfald.....	
Medborgarnas delaktighet.....	
Förutsättningar för det lokala kultur- och föreningslivet att utvecklas.....	
Stadsdelsförnyelse	
Flyktningmottagande	
Konsumentverksamheten	

Övriga redovisningar
Flodvågskatastrofen

BEREDNING AV ÄRENDET

Stadsledningskontoret har analyserat samtliga nämnders tertialrapporter per den 31 augusti med tertialbokslut och helårsprognos jämfört med budget 2005.

Riksdagen har beslutat om ändringar i kommunallagen och den kommunala redovisningslagen om god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige har godkänt kommunstyrelsens redovisning (dnr 001-1485/2005) över konsekvensändringar av beslutad lagändring i enlighet med god ekonomisk hushållning.

Lagändringen innebär bl.a. att minst en delårsrapport ska behandlas av kommunfullmäktige. Tertialrapport 2 har därför delats upp i två delar. Del 1 överlämnas till kommunfullmäktige för godkännande och del 2 beslutas av kommunstyrelsen.

TERTIALRAPPORT 2 ÅR 2005 DEL 1

Sammanfattande analys av stadens tertialrapport 2 för 2005

Tertialbokslut per den 31 augusti 2005

Utfallet i tertialbokslutet för perioden innebär ett positivt resultat om 36,4 mnkr vilket är en förbättring av resultatet jämfört med motsvarande period år 2004 med 201,4 mnkr. Verksamhetens nettokostnader inklusive avskrivningar uppgår till 18 042,1 mnkr, vilket innebär en ökning med ca 3 %.

Resultatet med hänsyn taget till balanskravet uppgår till 311,9 mnkr. I resultatet ingår såväl årets avsättningar som ianspråktaga avsättningar, jämförelsestörande poster är exkluderade. Resultatet indikerar att staden kan uppnå balanskravet för år 2005.

Helårsprognos för år 2005 med avvikelse jämfört med budget

Helårsprognosen visar ett underskott för staden med 62,1 mnkr jämfört med budget, efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen samt efter tillstyrkta budgetjusteringar. Detta är en förbättring med 27,5 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 2005 och en försämring med 64,3 mnkr jämfört med utfallet i verksamhetsberättelse för 2004. Av underskottet finns 16,8 mnkr inom verksamhetens nettokostnader och 45,3 mnkr inom finansieringen.

Resultatenheternas nettoöverskott som fördes över till 2005 uppgick till 155,4 mnkr. Stadens nämnder beräknar att föra över ett nettoöverskott med 68,2 mnkr till 2006. Efter överföring av resultatenheternas resultat redovisar staden ett nettoöverskott med 30,6 mnkr.

Nämnderna redovisar ett prognostiserat nettounderskott om 61,8 mnkr för driftverksamheten efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar. Detta är en förbättring med 53,2 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 2005 och en förbättring med 17,9 mnkr jämfört med verksamhetsberättelse för 2004. Efter överföring av resultatenheternas resultat redovisar nämnderna ett nettoöverskott med 25,4 mnkr.

Stadsdelsnämnderna redovisar ett sammantaget nettounderskott om 97,2 mnkr, vilket innebär en förbättring med 40,1 mnkr jämfört prognosen i tertialrapport 1 och en förbättring med 131,0 mnkr jämfört med verksamhetsberättelse för 2004. Redovisade underskott avser högre nettokostnader än budget för stadsdelsnämnderna inom de flesta verksamhetsområden och särskilt inom ekonomiskt bistånd. Efter överföring av resultatenheternas resultat uppgår nettounderskottet till 24,1 mnkr.

Stadsledningskontoret ser i denna rapport inget omedelbart behov av övergripande budgethållningsåtgärder. Resultatet för såväl staden som för nämnderna har förbättrats sedan tertialrapport 1. Nämndernas prognoser har hittills varit försiktiga, vilket har visat sig i tidigare års bokslut/verksamhetsberättelse där resultaten i regel varit bättre än i prognoserna. Även stadens tertialbokslut 2 och de senaste ekonomiska månadsrapporterna visar på ett positivt resultat.

De nämnder som prognostiserar underskott måste emellertid ta ett större ansvar för ekonomin. Verksamheter med underskott måste intensifiera pågående arbete med systematisk prövning av insatser och uppföljning av beslut samt vid behov ompröva sina generella åtaganden. Annars finns risk för att staden går in i 2006 med ett underskott. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Detta medför att framtida budgetutrymme minskar motsvarande regleringen av det negativa resultatet.

Den genomsnittliga barngruppen i staden består nu av 15,3 barn, en minskning med 0,7 barn i jämförelse med tertialrapport 2 för 2003. Barnomsorgsgarantin har under tertial 2 kunnat uppfyllas av samtliga stadsdelsnämnder. Nämnderna gör bedömningen att barnomsorgsgarantin även kommer att kunna uppfyllas under resten av året.

Prognosen för ekonomiskt bistånd visar ett underskott med 80,8 mnkr jämfört med budget. Stadens mål att halvera antal personer som erhåller ekonomiskt bistånd utgår från år 1999 då i genomsnitt ca 23 000 vuxna personer erhöll ekonomiskt bistånd. Antalet vuxna personer som i augusti 2005 erhöll ekonomiskt bistånd är ca 15 400, en minskning med ca 33 %.

Under perioden januari t.o.m. juli fattades beslut om markanvisningar för byggande av 4 213 lägenheter. Under perioden januari t.o.m. juli har 1 589 lägenheter påbörjats. Av de påbörjade bostäderna är knappt hälften hyresrätter. De kommunala bostadsföretagen svarade för 38 % av de påbörjade lägenheterna.

Flera av stadens nämnder samarbetar med Vägverket under genomförandet av Stockholmsförsöket/miljöavgifter. Stadens insatser handlar bl.a. om att ställa i ordning busshållplatser och säkerställa framkomligheten för nya busslinjer, genomföra trafikmätningar före, under och efter försöksperioden och planera och analysera försöket.

Tertialbokslut per den 31 augusti 2005

Stadens tertialbokslut omfattar perioden januari till augusti år 2005 och baseras på samtliga nämnders tertialbokslut inklusive finansförvaltningen. I bilaga 4 redovisas resultaträkning, balansräkning och finansieringsanalys.

Resultatet för de två första tertialen år 2005 uppgår till -143,1 mnkr, efter skatteintäkter och finansnetto. Efter föreslagna och under året ianspråktaga avsättningar är resultatet positivt och uppgår till 36,4 mnkr.

Resultatet med hänsyn taget till balanskravet uppgår till 311,9 mnkr. I resultatet ingår såväl årets avsättningar som ianspråktaga avsättningar, jämförelsestörande poster är exkluderade. Resultatet indikerar att staden kan uppnå balanskravet för år 2005.

Verksamhetens nettokostnader, exkl. jämförelsestörande poster uppgår till 17 723,3 mnkr, vilket är en ökning med 355,8 mnkr jämfört med samma period föregående år.

Analys av tertialbokslut per den 31 augusti 2005

Resultaträkning

Mnkr	2005-08-31	2004-08-31
	Jan-aug	Jan-aug
Verksamhetens intäkter	4 970,6	4 894,8
Jämförelsestörande intäkter	238,6	11,5
Verksamhetens kostnader	-22 430,4	-21 989,1
Jämförelsestörande kostnader	-557,4	-159,7
Avskrivningar	-263,7	-273,4
Verksamhetens nettokostnader	-18 042,1	-17 515,8
Skatteintäkter	16 953,9	14 264,3
Generella statsbidrag	-0,9	1 982,7
Finansiella intäkter	1 534,8	1 738,8
Finansiella kostnader	-588,8	-746,5
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	-143,1	-276,4
Extraordinära intäkter	0,0	0,0
Extraordinära kostnader	-1 775,7	0,0
Ianspråktaga avsättningar	1 980,0	133,9
Avsättningar	-24,8	-22,5
Årets resultat	36,4	-165,0
Avgår disposition av eget kapital, kompetensfonden	340,1	139,3
Avgår realisationsvinster vid försäljningar	-238,6	-11,5
Övriga poster ej ingående i balanskravet	174,2	2,0
Årets resultat enligt balanskravet	311,9	-35,2

Tertialrapport 2 år 2005 visar ett positivt resultat om 36,4 mnkr. Resultatet inkluderar verksamhetens nettokostnader, skatteintäkter och finansnetto, ianspråktaga avsättningar samt föreslagna avsättningar. I bilaga 4 redovisas resultaträkningen inklusive noter.

I jämförelse med tertialboksut för samma period 2004, är resultatet 201,4 mnkr bättre år 2005. Detta är hänförligt till att verksamhetens nettokostnader ökat med 3,0 % samtidigt som skatteintäkter och statsbidrag ökat med 4,3 %. Till följd av förändringar i utjämningsystemen har stadens skatteintäkter ökat jämfört med föregående år. Dessa förändringar, vilka minskar stadens kostnader för inkomstutjämningsavgift, innebär samtidigt en minskning av de generella statsbidragen.

Jämfört med det resultat som redovisas i de ekonomiska månadsrapporterna till kommunstyrelsens ekonomiutskott är det periodiserade utfallet i tertialrapporten något lägre. Eftersom inga intäkter och kostnader periodiseras i månadsrapporterna är utfallet inte helt jämförbart.

Trots det positiva resultatet finns ett antal osäkerhetsfaktorer att ta i beaktande. Resultatet efter skatteintäkter och finansnetto är negativt. Det är ianspråktagande av avsättningar som gör att resultatet blir positivt. Faktorer som kan påverka kostnaderna under årets sista tertial är effekterna av årets lönerörelse, som redovisas faktiskt under årets sista månader, samt att stadens kostnader historiskt sett är högre under årets sista tertial.

Verksamhetens kostnader

Verksamhetens kostnader, exkl. avskrivningar, uppgår till 22 430,4 mnkr, vilket är en ökning med 441,3 mnkr jämfört med tertialrapport 2 för år 2004.

Förändringen består främst av

- ökade lönekostnader, lönebikostnader och övriga personalkostnader, 226,8 mnkr
- ökade kostnader för pensioner, 134,5 mnkr
- ökade kostnader för entreprenader och köp av verksamhet, 36,8 mnkr
- ökade kostnader för bostadstillägg samt andra bidrag och understöd, 24,5 mnkr,
- ökade kostnader för material och köpta tjänster, 16,0 mnkr.

För ökade personalkostnader till följd av löneavtal har periodisering gjorts utifrån kända avtal. Personalkostnaderna har ökat med 2,1 % jämfört med samma period föregående år. Ökningen beror främst på avtalsenliga löneökningar.

Kostnaderna för ekonomiskt bistånd har ökat med 5,1 mnkr (0,7 %) jämfört med år 2004. Antalet hushåll som erhöll ekonomiskt bistånd var enligt utrednings- och statistikkontoret (USK) något lägre i juli månad år 2005 jämfört med juli månad år 2004. Andelen öppet arbetslösa (16-64 år) har minskat med 0,1 % jämfört med motsvarande period föregående år och uppgick per juli månad till 4,3 %.

Ökade kostnader för pensioner är föranlett av att stadens kostnader för kompletterande ålderspension bedöms öka. Periodisering har därför skett utifrån prognos för helår.

Verksamhetens intäkter

Verksamhetens intäkter uppgår till 4 970,6 mnkr, vilket är en ökning med 75,8 mnkr (1,6 %).

Förändringen består främst av:

- ökade intäkter för taxor och avgifter, 26,1 mnkr
- ökade hyresintäkter och tomträttsavgälder, 42,9 mnkr
- ökade EU-bidrag, 6,3 mnkr.

Intäkter för hyror och arrenden har minskat något till följd av försäljning av kommunala fastigheter till FB Servicehus AB och SISAB. Minskningen uppvägs dock av ökade intäkter för tomträttsavgälder.

Jämförelsestörande poster

Periodens jämförelsestörande intäkter uppgår till 238,5 mnkr och jämförelsestörande kostnader uppgår till 557,4 mnkr. Intäkterna avser realisationsvinster i samband med försäljning av anläggningstillgångar. Vid försäljning av stadens aktier i Fastighets AB Norrmalm 4:3 erhöll staden en realisationsvinst om 147,1 mnkr. I samband med denna försäljning gjordes nedskrivning av aktier i Fastighets AB Bangårdsposten med motsvarande belopp.

Övriga jämförelsestörande kostnader avser främst förbrukade medel ur kompetensfonden (340,1 mnkr) samt kostnader för Stadsdelsförnyelsen (27,0 mnkr). Även realisationsförluster vid försäljning av anläggningstillgångar ingår i denna post.

Avskrivningar

Periodens avskrivningar av anläggningstillgångar uppgår till 263,7 mnkr. Avskrivningar enligt plan uppgår till 261,3 mnkr och nedskrivningar av värdet på anläggningstillgångar uppgår till 2,3 mnkr. Jämfört med tertialrapport 2 föregående år har avskrivningarna minskat med 9,7 mnkr.

Skatter och statsbidrag

Skatteintäkterna för perioden ökar med 2 689,6 mnkr, samtidigt som de generella statsbidragen minskar 1 983,6 mnkr. Denna förändring är en följd av det nya utjämningsystem som införts fr.o.m. år 2005. I enlighet med det nya systemet avskaffas det generella statsbidraget, vilket till största delen fördelats med ett enhetligt belopp per invånare. De medel som tidigare tillförts statsbidragssystemet används istället för att finansiera ett nytt inkomstutjämningsbidrag. Därmed minskar stadens avgift för inkomstutjämningsbidrag, vilket gör att stadens skatteintäkter ökar.

I periodens intäkter för skatter och statsbidrag ingår prognos för slutskatteavräkning år 2005 med -125,6 mnkr. Att beloppet är negativt beror på att staden enligt prognos erhållit för stora preliminärt utbetalade kommunalskatteintäkter.

Finansiella intäkter och kostnader

Stadens finansnetto uppgår till 946,0 mnkr. I detta belopp ingår engångsposter avseende aktieutdelning från stadens bolag med 601,0 mnkr. Detta belopp avser utdelning från stadens bolag för verksamhet år 2004 och har i enlighet med praxis inte periodiserats, vilket ger ett förbättrat resultat för perioden.

Extraordinära intäkter och kostnader

Under perioden har ersättning lämnats till Vägverket med 1 775,6 mnkr, vilket redovisas som extraordinär kostnad. Denna ersättning utgör stadens del av finansiering för Norra Länken. Finansiering sker genom ianspråktagande av tidigare avsatta medel för infrastrukturella åtgärder, vilket gör att stadens resultat inte påverkas av utbetalningen.

Avsättningar respektive ianspråktagande av tidigare avsättningar

Avsättningar har gjorts med 24,8 mnkr. Ianspråktaga medel från tidigare gjorda avsättningar uppgår till 1 980,0 mnkr. Förutom utbetalning till Vägverket för Norra Länken (se ovan) har medel ianspråktagits för bl.a. boende för äldre och funktionshindrade, marksaneringsåtgärder samt utbyggnad av förskolelokaler. I samband med tertialrapport 2 föreslås ytterligare ianspråktagande av avsättningar med 82,2 mnkr, huvudsakligen för utbyggnad av förskolelokaler samt ny-, till- och ombyggnad inom äldreomsorg samt omsorg om personer med funktionshinder.

Balansräkning

Mnkr	2005-08-31	2004-08-31
TILLGÅNGAR		
Materiella anläggningstillgångar	38 222,5	37 434,6
Finansiella anläggningstillgångar	23 686,0	20 418,3
Summa anläggningstillgångar	61 908,5	57 852,9
Omsättningstillgångar	16 401,0	15 306,8
SUMMA TILLGÅNGAR	78 309,5	73 159,7
EGET KAPITAL OCH SKULDER		
Eget kapital	46 957,7	46 999,2
Avsättningar	4 052,9	6 046,4
Långfristiga skulder	10 909,8	6 738,4
Kortfristiga skulder	16 389,1	13 375,5
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	78 309,5	73 159,7

Balansräkning

I tertialrapport 2 år 2005 uppgår stadens balansomslutning till 78 309,5 mnkr vilket är en ökning med 5 149,8 mnkr jämfört med samma period föregående år. I bilaga 4 redovisas balansräkningen inkl. noter.

Tillgångar

Anläggningstillgångarna har jämfört med år 2004 ökat med 4 055,6 mnkr. Materiella anläggningstillgångar har ökat med 787,9 mnkr, vilket är en följd av att stadens netto-investeringar är högre än gjorda avskrivningar. Till följd av ökad nyutlåning till koncernbolagen har finansiella anläggningstillgångar i form av långfristiga fordringar ökat med 3 468,8 mnkr.

Av redovisade omsättningstillgångar har kortfristig utlåning ökat med 1 507,2 mnkr och uppgår till 13 46,1 mnkr. Även denna ökning är en följd av stadens ökade utlåning till koncernbolagen.

Eget kapital och skulder

Det egna kapitalet ökar, i jämförelse med 2004-12-31, med 36,4 mnkr vilket i sin helhet är en följd av periodens resultat. Av det egna kapitalet ska 1 279,9 mnkr disponeras för kompetensfondens verksamhet i enlighet med tidigare kommunfullmäktigebeslut.

Stadens utbetalning till Vägverket för stadens andel av kostnader för Norra Länken (se ovan) är den främsta anledningen till att stadens avsättningar minskat från 6 046,4 mnkr till 4 052,9 mnkr.

De långfristiga skulderna har ökat med 4 163,6 mnkr och uppgår till 10 909,8 mnkr, vilket främst är en effekt av att obligationslånen ökat med 3 246,6 mnkr efter nyupplåning. Ökningen av långfristiga skulder är en följd av nyupplåning som främst använts för vidareutlåning till koncernbolagen. Denna ökning motsvaras således delvis av långfristiga fordringar. Stadens utlåning har av bolagen använts såväl till refinansiering av externa lån som till finansiering av investeringar. Även kortfristiga lån har ökat under perioden.

Kompetensfonden

Ca 460 projekt har initierats och beviljats. Till och med tertialrapport 2 har 720,1 mnkr betalats ut från kompetensfonden. Detta innebär att 1 279,9 mnkr redovisas som eget kapital att disponeras för kompetensfondens verksamhet.

Soliditet

Soliditeten visar det egna kapitalet i förhållande till balansomslutningen. Årets soliditet uppgår till 60 %, vilket är en försämring med fyra procentenheter jämfört med samma period föregående år. Orsaken till den försämrade soliditeten är främst den ökade balansomslutningen till följd av koncernbolagens ökade nyupplåning.

Kommunkoncernen

I kommunkoncernen ingår förutom stadens verksamhet även den verksamhet som bedrivs i bolagsform. Flertalet av stadens bolag ägs genom Stockholms Stadshus AB. Preliminärt resultat efter finansnetto för kommunkoncernen uppgår till 500,0 mnkr.

Kommunstyrelsen beslutade år 2003 om förlusttäckningsgaranti för det av staden helägda bolaget Fastighets AB Bangårdsposten. Detta innebär att staden garanterar att bolagets egna kapital inte förbrukas. Då Fastighets AB Bangårdsposten prognostiserar ett negativt resultat år 2005 kan detta medföra att förlusttäckningsgarantin måste tas i anspråk under året.

Mål och riktlinjer för en god ekonomisk hushållning

Kravet på mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning är nytt i lagbeslutet liksom att förvaltningsberättelsen ska innehålla en utvärdering av om resultatet är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat om.

I kommunfullmäktiges budgetbeslut ska finnas en plan för god ekonomisk hushållning. Planen ska innehålla mål för verksamhet och ekonomi samt riktlinjer av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Målen ska vara mätbara och ska utvärderas i samband med budgetuppföljningen. Verksamhetsberättelsen och årsredovisningen ska innehålla en redovisning av måluppfyllelsen. Stadens revisorer kommer att bedöma om resultaten i delårsrapporter och årsbokslut är förenliga med de mål kommunfullmäktige beslutat om i budgeten och planen för ekonomin under perioden. Budget för 2006 innehåller de finansiella målen. Dessa kommer att följas upp under 2006. Stadsledningskontoret har redan i denna delårsrapport tagit fram nyckeltalen för de finansiella målen.

Finansiella mål – plan för god ekonomisk hushållning

De mål som anges nedan är relevanta, enkla att ta fram och ger en tydlig bild av den ekonomiska utvecklingen. Måtten är vedertagna och används av många kommuner för att följa den ekonomiska utvecklingen.

Årets ekonomiska resultat

Årets ekonomiska resultat fastställs varje år i stadens budget och följs upp i tertialrapporter och bokslut. Detta mål är det som tydligast sammanfattar det ekonomiska läget. Årets resultat kan också mätas exklusive jämförelsestörande poster och/eller enligt det kommunala balanskravet. Målet är att stadens ekonomiska resultat för år 2005 ska uppgå till 0,1 mnkr i enlighet med av kommunfullmäktige fastställd budget. Stadens resultat i tertialrapport 2 är positivt och uppgår till 36,4 mnkr. Efter att hänsyn tagits till balanskravet uppgår resultatet till 311,9 mnkr.

Stadens nettokostnader i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag

Måttet mäter hur stor del av löpande driftskostnader som finansieras med skatteintäkter, finansnetto m.m. Om nettokostnaderna i förhållande till skatteintäkter m.m. överstiger 100 %, kan staden tvingas använda det egna kapitalet till löpande driftsverksam-

het. Under perioden uppgår nettokostnadernas andel av skatteintäkter etc. till 101 %. Detta är en följd av redan fattade beslut om att ianspråkta tidigare års avsättningar och eget kapital, för särskilda ändamål.

Stadens soliditet

Soliditet definieras som det egna kapitalet i relation till tillgångarna. Om stadens soliditet är hög, har tillgångarna i hög grad finansierats av egna medel och graden av lånefinansiering är låg. För att få en samlad och komplett bild bör detta mål redovisas både inklusive och exklusive samtliga stadens pensionsåtaganden. Stadens soliditet efter tertialrapport 2 uppgår till 60 % exklusive pensionsåtaganden och 48 % inklusive pensionsåtaganden.

Investeringsvolym i förhållande till avskrivningar

Om investeringsvolymen överstiger resultaträkningens avskrivningar innebär detta att utrymme för framtida driftskostnader tas i anspråk. I tertialrapporten redovisas att stadens nettoinvesteringar överstiger resultaträkningens avskrivningar. Stadens mål är att andelen investeringsvolym i förhållande till avskrivningar ska anpassas till en långsiktigt hållbar nivå under planperioden.

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet mäter hur väl staden svarar mot de finansiella mål och resultat som fastställts i budgeten (och nämndernas verksamhetsplaner). Om staden har en god budgetföljsamhet och prognossäkerhet finns ett grepp om ekonomin som ger en bättre beredskap för att klara nedgångar i ekonomin. I första hand ses negativa avvikelser från budgeten som en belastning, men även stora positiva avvikelser ses som dålig följsamhet. Målet är att budgetföljsamheten ska vara 100 %. Målet bedöms kunna uppfyllas totalt för staden under 2005. Måluppfyllelsen för stadens nämnder varierar emellertid. Metoderna för prognosframställning ska utvecklas under 2006.

Utveckling av finansiella mål

Det kan finnas anledning att i ett längre perspektiv utveckla ytterligare finansiella mått och mål. Detta kan t.ex. avse nivå på betalningsberedskap och olika typer av riskmått.

Balanskravet

Om kostnaderna under ett räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas. Tidsfristen för att återställa ett negativt resultat har förlängts med ett år till tre år. Däremot har kravet på återställande stärkts genom att kommunfullmäktige ska anta en åtgärdsplan som ska täcka hela underskottet. Beslut om en reglering av underskottet ska tas senast i budget det tredje året efter det år då underskottet uppkom.

Uppföljning av Ny organisation för verksamheter inom gatu- och fastighetsnämnden

Kommunstyrelsen gavs i ärende den 14 december 2004, Ny organisation för verksamheter inom gatu- och fastighetsnämnden (dnr 119-439/2004), i uppdrag att till kommunfullmäktige återkomma med förslag till erforderliga förändringar i budgeten samt därutöver fastställa den slutliga organisationen och dimensioneringen. Fastighets- och saluhallsnämnden har i särskilt ärende redovisat uppföljning av den nya organisationen.

Budgeten för fastighets- och saluhallsnämnden antogs av kommunfullmäktige vid den ordinarie behandlingen av budgeten för 2005. De budgetjusteringar som föranletts av organisationsförändringen genomfördes i tertialrapport 1. I denna justerades budgeten för minskade intäkter med 22,6 mnkr och minskade räntekostnader med 3,5 mnkr för tomträtter som förts över till marknämnden. Investeringsplanen justerades med 30,5 mnkr för utgifter som nämnden haft för förskolelokaler under 2005 före överförandet till SISAB.

Den nya organisationen som fastställts av fastighets- och saluhallsnämnden den 24 februari 2005 har en geografiskt indelad förvaltning och centraliserad funktion för administration. I organisationsplanen ryms 115 anställningar. I organisationsutredningen föreslogs 116 anställningar. När tjänsterna som gått över till SISAB exkluderats har den nya organisationen minskats med 50 anställningar jämfört med tiden före organisationsförändringen.

Verksamhetsplan för 2005 fastställdes av fastighets- och saluhallsnämnden den 21 juni 2005.

Uppdraget anses slutfört i och med denna redogörelse.

TERTIALRAPPORT 2 år 2005 DEL 2

Ta ansvar för ekonomin

Helårsprognos och avvikelse mot budget

I budget för år 2005 har förutsatts att inga nämnder begär tilläggsanslag för den löpande verksamheten. Ökade kostnader inom ett område medför att nämnden får rymma detta inom sin budget. Nämnderna ska kontinuerligt arbeta med att effektivisera, förbättra och utveckla verksamheterna såväl ekonomiskt som kvalitetsmässigt. Det är viktigt att nämnderna snarast och konsekvent beslutar om åtgärder för att därigenom på ett tidigt stadium motverka en negativ utveckling.

Helårsprognosen visar ett underskott för staden med 62,1 mnkr jämfört med budget, efter stadsledningskontorets korrigering av prognosen samt efter tillstyrkta budgetjusteringar. Detta är en förbättring med 27,5 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 2005 och en försämring med 64,3 mnkr jämfört med utfallet i verksamhetsberättelse för 2004. Prognosens avvikelse mot budget består i huvudsak av följande:

Avvikelser Budget - prognos helårsutfall mnkr	T2 2005	T2 2004	VB 2004
Stadsdelsnämnderna			
<i>Nämndernas verksamhet</i>	-19,0	-130,3	-7,5
<i>Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder</i>	-78,2	-210,1	-220,7
Övriga nämnder	26,2	-73,8	89,9
Avskrivningar	9,2	67,8	58,6
Central medelsreserv			
<i>Prestationer</i>	0,0	159,1	127,0
<i>Oförutsedda behov</i>	45,0	102,2	132,2
Pensionsåtaganden	0,0	-1,1	-2,3
Jämförelsestörande poster m.m.			18,8
Koncerneliminering			-76,7
Verksamhetens nettokostnader	-16,8	-86,2	119,3
Skatter och statsbidrag	-41,0	-410,8	-500,6
Finansnetto	-4,0	389,0	112,8
Disposition av avsatta medel	-0,3	0,3	85,9
Avsättningar	0,0	0,0	-60,3
Summa finansiering	-45,3	-21,5	-362,2
Förändring av redovisat eget kapital	-62,1	-107,7	-242,9
Kompetensfonden			307,6
Stadsdelsförnyelsen			23,6
Realisationsvinster			-86,1
Resultat enligt balanskravet	-62,1	-107,7	2,2

Nämndernas resultat

Nämnderna redovisar ett prognostiserat nettounderskott om 61,8 mnkr för driftverksamheten efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar. Detta är en förbättring med 53,2 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1 för 2005 och en förbättring med 17,9 mnkr jämfört med verksamhetsberättelse för 2004. Efter överföring av resultatenheterens resultat uppgår nettoöverskottet till 25,4 mnkr.

Stadsdelsnämnderna redovisar ett sammantaget nettounderskott om 97,2 mnkr, vilket innebär en förbättring med 40,1 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1

och en förbättring med 131,0 mnkr jämfört med verksamhetsberättelse för 2004. Redovisade underskott avser högre nettokostnader än budget för stadsdelsnämnderna inom de flesta verksamhetsområden och särskilt inom ekonomiskt bistånd. Efter överföring av resultatenheternas resultat uppgår nettounderskottet till 24,1 mnkr.

Stadsledningskontoret ser positivt på att flera nämnder har förbättrat sina resultat. Det är emellertid bekymmersamt att så stort antal stadsdelsnämnder prognostiserar underskott för anslag 2. Av nämnderna beslutade effektiviseringar har på många håll inte varit tillräckliga och har inte fått avsedd effekt. Stadsledningskontoret förutsätter att de nämnder som uppvisar underskott vidtar nödvändiga åtgärder för att uppnå ett resultat inom fastställd budget.

Verksamheter med underskott måste intensifiera pågående arbete med systematisk prövning av insatser och uppföljning av beslut samt vid behov ompröva sina generella åtaganden. Annars finns risk för att staden går in i 2006 med ett underskott. Om kostnaderna för ett visst räkenskapsår överstiger intäkterna, ska det negativa resultatet regleras och det redovisade egna kapitalet enligt balansräkningen återställas under de närmast följande tre åren. Detta medför att framtida budgetutrymme minskar motsvarande regleringen av det negativa resultatet.

Finansiering

Stockholms stads finansiering av verksamhetens nettokostnader består huvudsakligen av skatteintäkter, statsbidrag och finansiella intäkter. I avsnittet nedan redogörs för hur den senaste prognosen för finansieringen 2005 förhåller sig till budgeten.

Skatter, generella statsbidrag och utjämning

Skatteintäkterna förväntas bli något högre jämfört med budget

Stadens skatteintäkter inklusive begravningsavgift beräknas bli ca 122 mnkr högre än budget.

Negativ slutavräkning

Den senaste prognosen från Sveriges kommuner och landsting visar att ökningen av rikets skatteunderlag för år 2005 förväntas bli lägre än regeringens uppräkningsstal, vilket medför en slutavräkning för staden som är ca 211 mnkr lägre än budget. I enlighet med kommunal redovisningspraxis kommer prognostiserad slutavräkning för 2005 att periodiseras i samband med bokslutet. Sammantaget beräknas stadens skatteintäkter inkl. slutavräkningen, men före skatteutjämning, bli ca 88 mnkr lägre än budget.

Utjämningen

Totalt beräknas stadens kostnader för skatteutjämningen öka med ca 40 mnkr jämfört med budget. Det beror bl.a. på att när budgeten beslutades hade riksdagen ännu inte fattat beslut om hur systemet skulle utformas.

Samtantaget beräknas stadens skatteintäkter inkl. slutavräkningen och utjämningen bli ca 128 mnkr lägre än budget.

Statsbidragen ligger i nivå med budget

Statsbidragen beräknas ligga i nivå med budget.

Mellankommunal utjämning

Den mellankommunala utjämningen avser bidrag för att täcka kostnaderna för framför allt den LSS-verksamhet som kommunerna övertagit från landstingen. Syftet är att fördela kostnader för ökad verksamhet i en kommun till samtliga länets kommuner. Enligt den senaste prognosen beräknas Stockholms stads avgift till den mellankommunala utjämningen 2005 uppgå till ca 84 mnkr lägre än budget.

Finansnetto

Periodens utfall för räntenettot uppgår till 344,0 mnkr, vilket motsvarar förväntat resultat. Resultatet är lägre än för motsvarande period under 2004, främst beroende av en lägre finansiell nettofordran samt att räntenivåerna sjunkit. Helårsprognosen för räntenetto m.m. uppgår till 495,0 mnkr vilket är en försämring med 5,0 mnkr jämfört med budget och prognosen i tertialrapport 1. Utdelningen från koncernbolagen uppgår till 600,0 mnkr. Därutöver erhåller staden utdelning med 1,0 mnkr från Mässfästigheter i Stockholm AB.

Finansiell nettofordran

Prognosen för stadens nettofordran uppgår till ca 10 700 mnkr, vilket är en förbättring med ca 533 mnkr jämfört med budget 2005 och en förbättring med ca 400 mnkr jämfört med prognosen i tertialrapport 1.

Den sammantagna finansieringen

Sammantaget innebär de ökade skatteintäkterna, den negativa slutavräkningen, skatteutjämningen och en lägre avgift till den mellankommunala utjämningen, att finansieringen för 2005 understiger budget med ca 46 mnkr.

Finansieringsprognos 2005, avvikelser från budget

Skatter	122 mnkr
Slutavräkningar	-211 mnkr
Utgjämning	-40 mnkr
Statsbidrag	3 mnkr
Mellankommunal utjämning	84 mnkr
Räntenetto m.m.	-4 mnkr
Totalt	-46 mnkr

Finansieringsutveckling

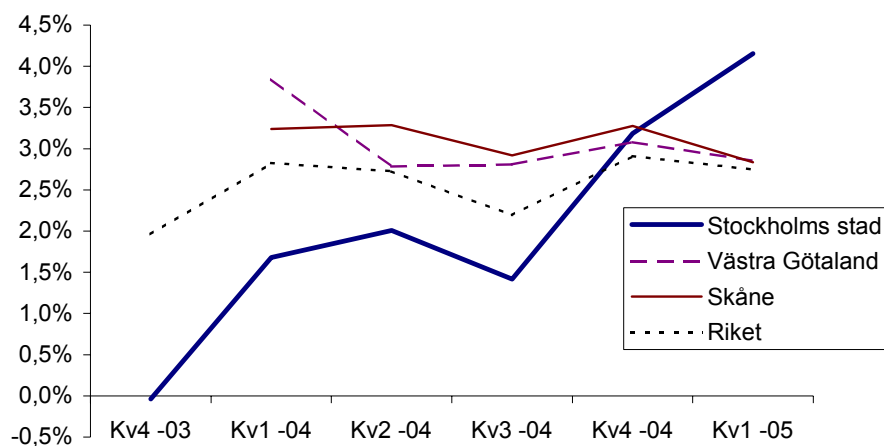
Vissa faktorer med stor påverkan på stadens intäkter är av särskilt intresse att följa upp under året. I avsnitten nedan görs en avstämning av dessa faktorer.

Lönesummeutvecklingen

Stockholms stads intäkter består huvudsakligen av skatteintäkter. Storleken på dessa bestäms av de beskattningsbara förvärvsinkomsterna, dvs. i huvudsak lönesummor inkl. förmåner, transfereringsinkomster (sjukpenning, arbetslöshetsersättning, pensioner m.m.) och inkomst av näringsverksamhet. Lönesumman bestäms i sin tur huvudsakligen av utvecklingen av sysselsättningen och timlöneökningarna. Tillväxten i lönesummor brukar användas som en indikator på styrkan i ekonomin.

Under andra halvan av 1990-talet låg tillväxttakten i lönesumman ständigt 2-3 procentenheter högre i Stockholm jämfört med riksgenomsnittet. Sedan 2001 har tillväxttakten minskat och under senare år har lönesumman ökat långsammare i Stockholm än i övriga riket. Preliminära siffror för första kvartalet i år visar att lönesummorna återigen växer mer i Stockholm (4,2 %) än i riket (2,6 %). Den privata tjänstesektorn har den högsta tillväxten i lönesummorna med 6-7 %.

Diagram 1 Lönesummor, årlig procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal föregående år



Källa: SCB, (LAPS)

Utvecklingen på arbetsmarknaden

Under året har flera konjunkturrapporter visat att tillväxten i Stockholm har tagit fart. Exempelvis visar Handelskammarens konjunkturbarometer för Stockholms län att näringslivet i Stockholm växer snabbare än i resten av landet. Även efterfrågan på arbetskraft ökar. Antalet nya lediga arbeten som anmälts till arbetsförmedlingarna har ökat kraftigt under de tre senaste kvartalen och varslen om uppsägning minskar. Samtidigt ökar antalet nya företag och antalet konkurser minskar.

Ändå utvecklar sig sysselsättningen i staden svagt. Sysselsättningsintensiteten i Stockholm stad har sjunkit kontinuerligt sedan 2001. Under 2004 skedde en viss stabi-

lisering, men siffrorna för de första två kvartalen 2005 visar att sysselsättningsintensiteten sjunkit något jämfört med samma period 2004.

Sysselsättningsintensitet mätt som andel av arbetskraften i procent

	2004				2005	
	Kv 1	Kv 2	Kv 3	Kv 4	Kv 1	Kv 2
Staden	76,8	77,8	77,6	78,0	75,7	75,7
Riket	72,5	73,9	74,7	72,9	72,0	74,1

Källa: AKU SCB/USK

Arbetslösheten är fortsatt hög och har inte minskat nämnvärt sedan 2004. I augusti månad var 4,8 % av arbetskraften i Stockholms stad öppet arbetslösa enligt AMS. Motsvarande siffra för hela riket var 5,5 %. Inklusivt antalet deltagare i arbetsmarknadspolitiska program var totalt 6,1 % av arbetskraften utan arbete i augusti månad. Jämförlig siffra för hela riket var 7,8 % av arbetskraften.

Öppet arbetslösa och deltagare i arbetsmarknadspolitiska program, mätt som andel av arbetskraften i procent, augusti 2005

	Öppet arbetslösa	Öppet arbetslösa och programdeltagare
Staden	4,8	6,1
Länet	4,5	5,7
Riket	5,5	7,8

Källa: AMS/USK

För de närmaste åren är dock Stockholms länsarbetsnämnd relativt positiv i sin bedömning och räknar med en tilltagande sysselsättningstillväxt 2005 och 2006. Prognoserna visar på att den sysselsättningsökning som förväntas ske på det nationella planet till en stor del kommer att ske i storstadslänen. En central förklaring är att de delar av privat tjänstesektor som bedöms växa mest i sysselsättningshänseende är överrepresenterade i storstadsregionerna, vilket i synnerhet gäller för Stockholm.

Investeringar

Prognosen för nämndernas samlade nettoinvesteringsutgifter under 2005 uppgår till 2 882,1 mnkr efter stadsledningskontorets korrigering. Detta innebär lägre nettoutgifter med 22,1 mnkr jämfört med investeringsplanen i budget 2005 efter tillstyrkta budgetjusteringar med 61,7 mnkr. Därutöver finns 133,9 mnkr i centralt redovisade investeringsmedel. Totalt visar prognosen en positiv avvikelse jämfört med investeringsplanen med 156 mnkr.

Budgetavvikelserna för tidigare år har visat överskott, bl.a. genom tidsförskjutningar, men fr.o.m. 2004 finns ett trendbrott då gatu- och fastighetsnämnden redovisat underskott mot investeringsplanen. Det finns därför anledning att noga följa utvecklingen av stadens

investeringar så att det inte uppstår en negativ avvikelse mot investeringsplanen och därmed ökande drift- och kapitaltjänstkostnader.

Den sammantagna helårsprognosen för gatu- och fastighetsnämnden (jan-apr) samt marknämnden och trafikinämnden (maj-dec) innebär ökade nettoutgifter om 248,8 mnkr i förhållande till investeringsplanen¹. Den största avvikelsen (250 mnkr) gäller hamnområdet, beroende på avtal med AB Fortum Värme om kraftledningstunnel i Hjorthagen.

Stora budgetavvikelser konstateras även för idrottsnämnden. Prognosen visar lägre nettoutgifter om 159,6 mnkr jämfört med investeringsplanen. Avvikelsen beror i huvudsak på förseningar vid upprustning av af Chapman, nybyggnad av idrottshall i Skanstull och Sättra ridanläggning samt etapp 1 av anläggning av konstgräsplaner.

Under Kommunfullmäktige m.m. har 100,0 mnkr budgeterats för investeringsutgifter avseende inköp av datorer. Enligt prognosen uppgår utgifterna till 10,0 mnkr för 2005. Avvikelsen består huvudsakligen av en förskjutning i investeringsplanen.

Försäljningsinkomster

Stadens försäljningsinkomster för perioden uppgick till 1 061,9 mnkr. Helårsprognosen visar 1 702,0 mnkr.

I budget 2005 finns ett försäljningsbeting om 500,0 mnkr (för gatu- och fastighetsnämnden/marknämnden). I tertialrapport 2 bedömer marknämnden försäljningarna uppgå till 888,1 mnkr, varav 115,0 mnkr avser friköp av småhustomträtter. Försäljningarna väntas medföra en realisationsvinst om 402,9 mnkr.

Fastighets- och saluhallsnämnden prognostiserar försäljningar om 813,9 mnkr för 2005. Av dessa är merparten (769,7 mnkr) överföringar till stadens bolag och endast 44,2 mnkr avser extern försäljning. Försäljningarna beräknas ge 37,6 mnkr i realisationsvinst. Av realisationsvinsterna kommer 17,8 mnkr från försäljningar av sommargårdar.

Stadens totala reavinster beräknas uppgå till 440,5 mnkr. Av dessa beräknas 130,8 mnkr användas för att finansiera stadens planerade insatser inom ramen för Stadsdelsförnyelsen.

Stadens bolag

Utfallet andra tertialet 2005 för koncernen Stockholms Stadshus AB ligger i nivå med budget och inga avvikelser av väsentlig betydelse finns att rapportera. Prognosen för helåret 2005 visar också ett resultat som i stort ligger i nivå med budget.

Budgetjusteringar

Under år 2005 finns inga extra resurser avsatta för nämndernas löpande verksamheter utöver prestationer och omstrukturering. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjusteringar med 399,6 mnkr för ökade nettokostnader för driftverksamheten. Medlen finansieras ur *Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för presta-*

¹ Gatu- och fastighetsnämnden uppdelas fr.o.m. den 1 maj 2005 i en marknämnd och en trafikinämnd. I denna tertialrapport redovisas under marknämnden och trafikinämnden en samlad prognos för hela året.

tionsförändringar med 348,5 mnkr. För minskade nettokostnader tillförs *Central medelsreserv*: 2. Till kommunstyrelsens förfogande 31,1 mnkr. Ökade kostnader för stimulansbidrag till bl.a. äldreboenden och för ny- och ombyggnad av gruppboenden för fysiskt och psykiskt funktionshindrade samt förskolor finansieras genom att ta i anspråk avsatta medel i tidigare års bokslut med 82,2 mnkr. Därutöver har omfördelning av centralt avsatta medel under Kommunfullmäktige m.m. skett med 4,6 mnkr. Budgetjusteringarna framgår av bilaga 2.

Central medelsreserv

Prestationsförändringar

Stadsdelsnämndernas och utbildningsnämndens budgetar har justerats för ökade nettokostnader med 348,5 mnkr för prestationsökningar. Det är i huvudsak prestationerna inom förskoleverksamhet, särskola och omsorg om personer med funktionshinder som har ökat medan prestationerna inom grundskola och skolbarnsomsorg har minskat. Finansiering sker ur Central medelsreserv: 3. Till kommunstyrelsens förfogande för prestationsförändringar i 2005 års budget.

Övrigt

Nämndernas budgetar har justerats för minskade nettokostnader med 31,1 mnkr för bl.a. ökade statsbidrag för personalförstärkningar och minskade kostnader för utomlänsplacerade personer med funktionshinder. Medlen tillförs Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande i 2005 års budget.

Fördelning av centralt avsatta medel under Kommunfullmäktige m.m.

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Nämnderna har begärt budgetjustering med 12,2 mnkr för ökade kostnader för avveckling och omstrukturering av lokaler, inklusive kvarstående ansökningar från tertiärrapport 1 om 1,6 mnkr. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 3,8 mnkr. Ansökningar om 8,4 mnkr avstyrks.

Beställarstöd skollokaler

Nämnderna har begärt budgetjustering med 1,2 mnkr för ökade kostnader för beställarstöd för skollokaler. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med totalt 0,4 mnkr. Ansökningar om 0,8 mnkr avstyrks.

Förskolor med hög hyra

Utbildningsnämnden medges 0,4 mnkr för ökade kostnader för andrahandsuthyrning av förskolor och fritidshem till enskilda anordnare.

Disposition av i tidigare bokslut avsatta medel

Stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av boenden inom äldreomsorg

Nämnderna begär budgetjustering med 27,0 mnkr avseende stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av äldreomsorgslokaler. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjusteringar med 24,6 mnkr. Ansökningar om 2,4 mnkr avstyrks.

Från och med 2005 gäller att ansökningar om stimulansbidrag för utbyggnad av äldreboenden ska göras i särskilda ärenden till kommunstyrelsens ekonomiutskott i samband med inriktnings- och genomförandebeslut, på samma sätt som för övriga stimulansbidrag. Medel fördelas därefter i kommande tertialrapporter, under de år kostnader uppstår. Endast för tidigare beslutade och redan påbörjade projekt beviljas bidrag direkt i tertialrapporter.

Stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av särskilda boenden för psykiskt och fysiskt funktionshindrade inklusive hemlösa

Stimulansbidrag för ny- och ombyggnad av särskilda boenden för psykiskt och fysiskt funktionshindrade inklusive hemlösa ska sökas i särskilda ärenden enligt samma princip som ovan. Nämnderna har begärt budgetjustering med 20,8 mnkr för detta ändamål. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 18,0 mnkr. Ansökningar om 2,8 mnkr avstyrks.

Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler

Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler ska sökas i särskilda ärenden enligt samma princip som anges ovan. Nämnderna har begärt budgetjustering om 42,6 mnkr för detta ändamål. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 31,1 mnkr. Ansökningar om 11,5 mnkr avstyrks.

Bostadsanpassningsbidrag

Stadsbyggnadsnämnden medges 8,5 mnkr för ökade kostnader för att minska kötiderna för bostadsanpassningsbidrag.

Omslutningsförändringar

Nämnderna redovisar omslutningsökningar med 142,6 mnkr, varav 126,4 mnkr inom stadsdelsnämnderna. Omslutningsökningarna avser främst ökad försäljning av platser inom äldreomsorg, omsorg om personer med funktionshinder, individ- och familjeomsorg och utbildning. Nämndernas budgetar justeras med motsvarande belopp i enlighet med specifikation per nämnd i bilaga 2.

Resultatöverföring

Resultatenheter ska föra över hela resultatet till nästkommande år under förutsättning att resultatet är en följd av eget handlande och att det ackumulerade resultatet inte överstiger 5 % av resultatenhetens bruttobudget samt att resultatenheten har uppfyllt sina åtaganden.

Nämnderna har ansvaret för att verksamheterna bedrivs inom beslutad budget och ska även fortsättningsvis säkerställa att nödvändiga åtgärder vidtas för att inte underskott ska uppstå. I enlighet med kommunfullmäktiges beslut ska nämnder som har resultatenheter med strukturella underskott avveckla dessa i samband med verksamhetsberättelsen eller i kommande verksamhetsplan.

Överföring av resultatenheternas resultat från 2004 till 2005

I bokslutet för 2004 har 155,4 mnkr redovisats som resultatenheternas nettoöverskott. Resultaten förs över till 2005.

Beräknad överföring av resultatenheternas resultat till 2006

I tertialrapport 2 har stadens nämnder beräknat överföra ett nettoöverskott med 68,2 mnkr till 2006, varav stadsdelsnämnderna 57,2 mnkr. Vantörs och Skärholmens stadsdelsnämnder prognostiserar dock nettounderskott för sina resultatenheter 2005. Stadsledningskontoret anser att det är oacceptabelt att resultatenheter återigen prognostiserar underskott och därmed förbrukar del av nästa års medel. Berörda nämnder ska därför noggrant följa resultatenheternas kostnadsutveckling och vidta åtgärder om behov föreligger samt säkerställa att vidtagna åtgärder ger effekt.

Det är respektive nämnd som ytterst bär ansvaret för budgethållning. Resultatenhet som har avvecklats under 2005 kan inte föra över resultat till 2006. Enhetens utfall kommer att ingå i nämndens samlade resultat för 2005.

Förbättra välfärden och de kommunala verksamheterna

Ge alla barn och unga en bra start i livet

Minska barngruppernas storlek

Det är viktigt att minska barngruppernas storlek för att stärka kvaliteten inom förskoleverksamheten. Mindre barngrupper är också viktigt för barnens och medarbetarnas arbetsmiljö. Under perioden 2003-2006 ska barngrupperna i staden minska med i genomsnitt två barn per grupp. Antalet barn i småbarnsgrupperna bör inte vara fler än 14 barn per grupp, med sikte på 12 barn. För de äldre barnen bör inte grupperna bestå av fler än 18 barn, med sikte på 16 barn.

Antalet barn inskrivna i förskoleverksamheten har ökat i staden med drygt 1 790, en ökning med 7,6 % sedan mätningen 2003. Den genomsnittliga barngruppen i staden består nu av 15,3 barn, en minskning med 0,7 barn i jämförelse med tertialrapport 2 för 2003.

I stort sett alla nämnder redovisar att de har haft en stor ökning av barn i behov av förskoleplats, och har svårt att anskaffa lokaler och anställa personal i takt med behovet. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd har haft den största ökningen med drygt 320 barn och Hägerstens och Östermalms stadsdelsnämnder har haft en ökning med drygt 240 barn. Nämnderna arbetar aktivt för att minska barngruppernas storlek i syfte att uppnå de fastställda målen.

I tabellen nedan redovisas barn per avdelning i genomsnitt i respektive stadsdelsnämnd. Jämförelse görs med tertialrapport 2 för 2003.

<i>Stadsdelsnämnd</i>	<i>Barn per avdelning i genomsnitt</i>			
	<i>T1 2003</i>	<i>T2 2003</i>	<i>T2 2005</i>	<i>Förändring</i>
Kista	17,5	15,8	15,5	-0,3
Rinkeby	16,2	16,2	14,1	-2,1
Spånga-Tensta	16,5	15,9	14,3	-1,6
Hässelby-Vällingby	17,1	15,9	14,9	-1,0
Bromma	17,0	16,0	16,3	0,3
Kungsholmen	16,4	15,5	14,6	-0,9
Norrmalm	17,3	16,5	15,8	-0,7
Östermalm	17,6	16,9	15,4	-1,5
Maria-Gamla stan	16,2	14,5	14,6	0,1
Katarina-Sofia	17,5	16,6	15,6	-1,0
Enskede-Årsta	16,3	15,3	15,3	0,0
Skarpnäck	17,6	16,4	15,8	-0,6
Farsta	17,0	14,9	15,5	0,6
Vantör	16,7	16,9	15,9	-1,0
Älvsjö	18,0	17,9	16,2	-1,7
Liljeholmen	17,8	16,7	16,7	0,0
Hägersten	17,1	15,6	15,5	-0,1
Skärholmen	15,9	15,7	14,5	-1,2
Hela staden	16,9	16,0	15,3	-0,7

Vid en jämförelse mellan tertialrapport 2 för 2003 respektive tertialrapport 2 för 2005 har samtliga stadsdelsnämnder utom Bromma, Farsta och Maria-Gamla stan minskat barngruppernas storlek. Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta och Liljeholmen uppvisar oförändrat antal. I arbetet med att minska barngruppernas storlek redovisar Rinkeby stadsdelsnämnd att det måste ske utifrån olika pedagogiska avvägningar. Faktorer som påverkar detta arbete är barnens ålder, språktillhörighet och/eller andra specifika behov. En viktig faktor i mångkulturella barngrupper är att försöka tillgodose modersmålstödet för så många barn som möjligt.

De minsta genomsnittliga barngrupperna har stadsdelsnämnderna Rinkeby med 14,1 barn per barngrupp, Spånga-Tensta med 14,3 barn per barngrupp och Skärholmen med 14,5 barn per barngrupp.

De största genomsnittliga barngrupperna finns i stadsdelsnämnderna Älvsjö med 16,2 barn per grupp, Bromma med 16,3 samt Liljeholmen med 16,7. Det bör framhållas att stadsdelsnämnden i Älvsjö har minskat med 1,7 barn per grupp i jämförelse med tertialrapport 2 för 2003.

Samtliga stadsdelsnämnder utom Kista och Maria-Gamla stan har utökat antalet förskoleavdelningar sedan samma tid 2003. Utökningen uppgår i genomsnitt till nio

förskoleavdelningar per stadsdelsnämnd. Stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta, Bromma och Katarina-Sofia har de största utökningarna av nya förskoleavdelningar. Flertalet stadsdelsnämnder arbetar för att starta ännu fler avdelningar i syfte att klara barnomsorgsgarantin och minska antalet barn i barngrupperna.

Barnomsorgsgarantin

I jämförelse med motsvarande rapporteringstidpunkt 2004 har sjutton av stadsdelsnämnderna ökat antalet barn i förskolan. Totalt är ökningen 1 423 barn. För tre stadsdelsnämnder, Bromma, Farsta och Hägersten, har andelen barn i förskolan ökat med mellan 11-15 %. Den största ökningen har Katarina-Sofia stadsdelsnämnd med 23 %.

Barnomsorgsgarantin har under tertial 2 kunnat uppfyllas av samtliga stadsdelsnämnder. Nämnderna gör den bedömningen att barnomsorgsgarantin även kommer att kunna uppfyllas under resten av året.

Ungas inflytande över sin vardag

Frågan om de ungas inflytande är central, både nu och i ett mer långsiktigt demokratiperspektiv. Arbetsformer och fora ska utvecklas utifrån ungas egna erfarenheter och önskemål. Detta sker genom att nämnderna har olika former av ungdomsråd, ungdomsforum, rådslag och stormöten, ofta i anslutning till stadsdelsnämndernas fritids- och ungdomsverksamheter. Även inom skolans ram ges ungdomarna möjlighet till inflytande genom elevråd och brukarenkäter.

Exempel på utvecklingsarbete avseende ungdomars delaktighet är Skärholmens stadsdelsnämnds satsning på demokratiutbildning riktad till ungdomarna i samtliga högstadieskolor. Nyligen bildades ungdomsrådet URIS med ungdomar som representerar alla fyra stadsdelarna. Rådets första uppdrag är att, i samarbete med stadsdelsförvaltningen och unga människor i området, utveckla nya mötesplatser och ett Ungdomens Hus i Skärholmen. Norrmalms stadsdelsnämnd har inget formellt ungdomsråd men en grupp ungdomar med representanter från skolorna träffar regelbundet representanter från nämnden och förvaltningen. Varje klass i skolår 9 får besök av en nämndledamot och ges då tillfälle att diskutera möjligheterna till inflytande i t.ex. ungdomsfrågor. I Rinkeby har ett ungdomsråd inrättats som arbetar aktivt med ungdomars mötesplatser, bl.a. genom en egen hemsida.

Mötesplatser för ungdomar i stadsdelarna

Samtliga stadsdelsnämnder beskriver att de har flera mötesplatser för ungdomarna inom sina respektive stadsdelsnämndsområden. Mötesplatserna har olika karaktärer men har det gemensamt att innehållet helt eller delvis utformas i dialog med ungdomarna. Samarbete mellan kulturskolan, biblioteken, kyrkans församlingar och föreningar i områdena är vanligt förekommande.

Inom flera stadsdelsnämndsområden pågår ett utvecklingsarbete kring mötesplatser för unga. Ett mer omfattande utvecklingsarbete sker företrädesvis i de stadsdelsnämnder som ingår i Stadsdelsförnyelsen. Nämnderna anger att utvecklingsarbetet i hög grad sker i dialog med ungdomarna i stadsdelarna. Exempelvis pågår i Farsta ett om-

vandlingsarbete för att göra Farsta fritidsgård till "ett hus för unga av unga" och i Rågsved utvecklas ett nytt kulturhus för barn och ungdomar, "Studio124", med stöd av Stadsdelsförnyelsen och kulturnämnden. I stadsdelsnämnderna Spånga-Tensta och Maria-Gamla stan har flickor särskilt uppmärksammats inom ramen för ungdomsverksamheten.

Lärarkandidater

Medel för lärarkandidater har fördelats i enlighet med vad som framgår av bilaga 2. Stadsledningskontoret återkommer till kommunstyrelsen med nya riktlinjer inför 2006.

Integration av särskolan i övrig skolverksamhet

Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden arbetar med att öka integrationen av särskolan med övrig skolverksamhet. Nämnderna har, där det är möjligt, integrerat verksamheterna såväl organisatoriskt som lokalmässigt. Lokalintegrationen innebär att alla elever, oavsett skolförhållanden, har tillgång till skolornas gemensamma utrymmen som t.ex. bibliotek, matsalar och fritidslokaler. Nämnderna arbetar också med gemensamma planeringsdagar och kompetensutveckling samt att särskolans pedagoger ingår i arbetslag med övriga pedagoger på skolan.

Nämnderna försöker i möjligaste mån ordna så att särskoleeleverna deltar i skolornas ordinarie verksamheter utifrån individernas förutsättningar och behov. Undervisningen sker i samundervisningsgrupper eller genom att enskilda särskoleelever helt integreras i grundskolans och gymnasieskolans undervisningsgrupper. Även övriga aktiviteter inom skolorna som t.ex. temaveckor och kulturevenemang riktas till alla elever.

Ökad livskvalitet för äldre

I flera stadsdelsnämnder har satsningar gjorts för att förbättra utemiljön i de särskilda boendeformerna. Exempelvis har Rinkeby stadsdelsnämnd erhållit medel från Stadsdelsförnyelsen för att rusta upp trädgård och uteplatser i anslutning till servicehusen. Förutom att promenader och utevistelse i allt större utsträckning beviljas som bistånd, samarbetar stadsdelsnämnderna med frivilligorganisationer för att öka de äldres möjligheter till utevistelse och aktiviteter. Rinkebys, Vantörs och Norrmalms stadsdelsnämnder har under hösten öppnat nya verksamheter för sociala aktiviteter och gemenskap.

De mest utsatta

De flesta stadsdelsnämnder har idag ett väl utvecklat samarbete med landstingets beroendevård för personer med missbruk och många av dessa verksamheter är samlokaliserade. Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta, Farsta och Skarpnäck kommer att tillsammans med landstinget öppna en lokal beroendemottagning nära Gullmarsplan i januari 2006.

Flera stadsdelsnämnder har ett utvecklat samarbete med landstingets olika psykiatriska verksamheter för personer som är psykiskt funktionshindrade med komplexa

vårdbehov eller som har missbruksproblem. Ett exempel på detta är stadsdelsnämnderna Maria-Gamla stans och Katarina-Sofias samarbete med landstingets allmänpsykiatri och beroendevård inom projektet Södermalms Beroende Team.

Hemlösa

I arbetet med hemlösa har flera stadsdelsnämnder utbyggnadsplaner på gång. Ett exempel är Spånga-Tensta, som planerar för ett träningsboende med 20 platser för äldre och psykiskt störda missbrukare. Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta och Skarpnäck planerar att starta en dagverksamhet för hemlösa och stadsdelsnämnden i Skarpnäck planerar även att öppna ett boende för hemlösa kvinnor med psykiska funktionshinder under hösten 2005.

Medarbetarna

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron bland medarbetarna i staden fortsätter att sjunka. Under första halvåret minskade den totalt med 0,3 procentenheter till 9,7 %. Av stadens 39 nämnder redovisar 33 sjunkande sjukfrånvaro.

Nämnderna redovisar flera insatser för att minska sjukfrånvaron. Satsningar på friskvård och förebyggande arbete görs. Kartläggningar, beskrivningar och analysförsök görs av många nämnder för att hitta orsaker, samband och riskgrupper.

Flera nämnder lyfter fram förbättrad samverkan mellan staden och försäkringskassan vad gäller rehabilitering.

Stadsledningskontoret bedömer att det arbete som görs av stadens nämnder är angeläget. Det finns behov av att öka fokus på vilka insatser som ger resultat och att i ökad utsträckning anpassa insatserna till de olika personalgruppernas behov och möjligheter. Flera stadsdelsnämnder har ansatser till sådant arbete, exempelvis för äldreomsorgspersonal. De kartläggningar som flera nämnder gör av frånvaroutvecklingen för olika yrkesgrupper bör genom analyser kunna utvecklas vidare till konkreta insatser och tydligare resultatbedömningar.

Arbetsbidsprojekt

Stadens arbete med olika arbetsbidsprojekt fortsätter. Inom ramen för uppdraget att starta försök med arbetsbidsförkortning med kompetensfondsmedel redovisade fyra stadsdelsnämnder pågående projekt i tertialrapport 1 för 2005. I tertialrapport 2 redovisar stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Katarina-Sofia och Bromma att de startat nya projekt. Dessutom anger Kista stadsdelsnämnd att arbete pågår med att ta fram en projektansökan till kompetensfonden.

Kompetensfonden

Under våren påbörjades arbetet med att utvärdera projekten utifrån hur väl de uppfyller sina egna och fondens mål. I juni hade nästan 100 projekt analyserats och sammanställts av en utvärderingsgrupp. Resultaten hittills ser positiva ut. 60 % av projekten

anser att de har tagit fram någonting nytt, t.ex. en arbetsmodell eller ett annorlunda sätt att organisera. 77 % av projekten anser att projektets innehåll kan användas på andra ställen i staden och ca hälften av dessa anser att implementering kan ske omgående. Under hösten ska fonden verifiera projektens innehåll samt fokusera insatserna på de projekt man vill arbeta fördjupat med för större effekt i staden. Den planerade arbetsmodellen innebär att så mycket som möjligt av projektens lärdomar tas omhand av stadens ordinarie organisation medan kunskaperna fortfarande är tillgängliga. Institutet för kommunal ekonomi vid Stockholms universitet har fått i uppdrag att göra en övergripande utvärdering av kompetensfondens genomförande och effekter. En första rapport lämnas i oktober 2005.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Bostäder som alla kan efterfråga

Kommunfullmäktige fastställde i mars 2005 en genomförandeplan för byggande av 20 000 nya lägenheter under perioden 2003-2006. Kommunstyrelsens samordning av stadens arbete med att uppnå målet fortsätter och bedömningen är att arbetet följer genomförandeplanen. Enligt de senaste prognoserna kommer 10 600 bostäder, inkl. ombyggnader, ha påbörjats vid årsskiftet 2005/2006. En viktig del av arbetet är att aktivt stimulera byggstart och kontinuerligt undanröja hinder som riskerar att fördröja projekten.

Markanvisningar och detaljplaner

Marknämnden, och tidigare gatu- och fastighetsnämnden, har fram t.o.m. juli 2005 fattat beslut om 66 markanvisningar omfattande 4 213 lägenheter. Knappt hälften av dessa lägenheter avser hyresrätt och ca 38 % av lägenheterna avser de kommunala bostadsbolagens projekt. Antalet markanvisningar har minskat avsevärt jämfört med motsvarande period under 2004 vilket ligger i linje med genomförandeplanen.

Stadsbyggnadsnämnden har under årets två första tertial godkänt eller antagit 39 bostadsplaner med byggrätter för 4 597 nya lägenheter. Antalet byggrätter har ökat med 75 % jämfört med motsvarande period under 2004 och nivån för de första tertialen 2005 överstiger redan antalet byggrätter för helåret 2004.

Påbörjade och färdigställda nya lägenheter

Till och med juli 2005 har 1 589 lägenheter påbörjats i nyproduktion². Under motsvarande period 2004 påbörjades 1 788 lägenheter. Antalet färdigställda lägenheter uppgick till 1 123 lägenheter under de två första tertialen, vilket kan jämföras med 695 lägenheter under motsvarande period 2004.

Påverka byggkostnader

De kommunala bostadsbolagen har genomfört pilotprojekt inom ett antal utvecklingsområden för att minska byggkostnaderna vid nyproduktion av bostäder. Resultatet av

² Definition; Byggstart räknas från den tidpunkt då källargolv eller bottenplatta har gjutits.

det arbetet ska redovisas under hösten 2005. Vidare lämnar marknämnden markanvisningar till byggherrar som särskilt inriktar sig på att bygga bostäder med låga boendekostnader samt till byggherrar som är nya på stockholmsmarknaden för att på så sätt öka konkurrensen. Marknämnden avser också genomföra markanvisningstävlingar för att stimulera byggande som ger lägre boendekostnader.

Ett hållbart trafiksystem

Större infrastrukturprojekt

Staden medverkar i ett antal större investeringsprojekt som syftar till att utveckla infrastrukturen. För Klarastrandsleden utreder trafiknämnden olika utbyggnadsalternativ och ett inriktningsbeslut ska enligt planerna fattas under hösten 2005.

Inom samlingsbegreppet nord-sydaxeln ingår en rad projekt som syftar till att öka trafiksäkerheten och framkomligheten genom Stockholm. I projektet ingår reparation och utveckling av Söderledstunneln, Klaratunneln, Blekholmstunneln, Centralbron och Tegelbacken samt införande av ett trafikstyrssystem. Dessutom behöver stora brister i brandskyddet i vissa tunnlar åtgärdas. Ombyggnadsarbetena kommer att leda till trafikförseningar och ökade kostnader.

I samband med stadens inriktningsbeslut för ombyggnad av E18 har staden tagit initiativ till överdäckning på delar av sträckan förbi Tensta och Rinkeby. Förhandlingar mellan staden och Vägverket har påbörjats med syfte att teckna ett genomförandebrev.

En konsultrapport har konstaterat att Slussens upprustning måste påskyndas. Med anledning av den uppkomna situationen uppstår extraordinära utgifter för utredningar om förstärkningsarbeten och trafikomläggning. Under hösten 2005 ska beslutsunderlag tas fram för den totala omfattningen av nödvändiga förstärkningsarbeten. I dagsläget uppskattas utgifterna för dessa åtgärder till 10-20 mnkr exklusive utgifter för trafikomläggningar.

Norra Länkens detaljplaner är antagna i kommunfullmäktige och byggstart är beräknad till oktober 2005. Detaljplanerna och vägarbetsplanen är överklagade och regeringen ska ta ställning i ärendet.

I juni 2005 undertecknades ett samarbetsavtal, som reglerar det fortsatta arbetet med Citybanan, mellan Banverket, landstinget och Stockholms stad. Samarbetsavtalet befäster den tidigare undertecknade principöverenskommelsen. De tre parterna har bildat en gemensam styrgrupp för att leda arbetet med att ta fram ett genomförandebrev innan årsskiftet 2005/2006. Stockholms stad representeras i styrgruppen av stadsledningskontoret.

Stockholmsförsöket

Flera av stadens nämnder arbetar med att stödja Vägverket i genomförandet av Stockholmsförsöket/miljöavgifter. Stadens insatser handlar bl.a. om att ställa i ordning buss-hållplatser och säkerställa framkomligheten för nya busslinjer, genomföra trafikmätningar före, under och efter försöksperioden och planera och analysera försöket.

Övriga insatser för ökad hållbarhet och framkomlighet

Inom flera områden pågår ett intensivt arbete för att minska miljöpåverkan och öka hållbarheten i stadens trafiksystem. Trafiknämnden och miljö- och hälsoskyddsnämnden arbetar t.ex. med att minska problem med buller och vibrationer från trafiken genom bullerkartläggningar och fördelning av ekonomiskt stöd till bullerplank och byte av fönster. Vidare samordnar kommunstyrelsen stadens arbete med att ta fram förslag på åtgärder som syftar till att klara kraven på partikelhalter i luft enligt miljöbalkens miljökvalitetsnormer. Åtgärderna kan t.ex. avse minskad användning av dubbdäck och försök med dammbindning.

Det sker även en utveckling av trafiksystemen med utgångspunkt från stadens trafiksäkerhetsprogram. Trafiknämnden genomför exempelvis insatser för att kartlägga olycksdrabbade platser, automatisk hastighetsövervakning och för att förbättra säkerheten på stadens huvudgator.

Parkerade bilar har betydelse för framkomligheten men andelen rätt parkerade bilar har minskat till 62 % jämfört med 68 % hösten 2004. Trafiknämnden bedömer att målet på 80 % inte kommer att uppnås under 2005.

Trafiknämnden genomför i övrigt en rad insatser för att på sikt höja effektiviteten i det befintliga trafiksystemet. Det kan t.ex. handla om att utveckla trafikantinformation samt att minimera flaskhalsar i trafiken genom förbättringar av signalstyrningen.

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Miljöprogrammet

Flertalet nämnder arbetar med att minska sin verksamhets miljöbelastning utifrån målen i stadens miljöprogram. Arbetet inriktar sig bl.a. på upphandling av säkra varor, källsortering, säkert omhändertagande av farligt avfall, miljöbilar och energibesparingsåtgärder. Flera stadsdelsnämnder arbetar också med miljöfrågor som en del i den pedagogiska verksamheten, i vissa fall genom fältskolor. Många nämnder har på ett tydligt sätt integrerat miljöarbetet med stadens integrerade system för ledning och uppföljning (ILS) och utarbetat relevanta generella åtaganden för miljöarbetet.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har under perioden redovisat en halvtidsuppföljning av stadens miljöprogram. Utifrån redovisningen konstateras att uppfyllelsen av målen i stadens miljöarbete till viss del utvecklas i positiv riktning. Vidare framgår att en rad åtgärder har initierats och genomförts utifrån miljöprogrammets mål.

Miljömiljarden

Inom ramen för Miljömiljarden är 158 projekt beviljade medel för sammanlagt 1,1 mdkr inom områdena marksanering, sjö och vattendrag samt övriga angelägna miljöprojekt. Utöver dessa områden finns även projektet avseende biogasbåtar, en pott på 10,0 mnkr som riktar sig till skolor och organisationer samt 12,0 mnkr till administration. Samtliga projekt ligger i linje med inriktningarna i miljöprogrammet. För närvarande pågår 39 projekt och de övriga 110 projekten kommer att påbörjas innan årsskiftet. Hittills är sju projekt avslutade och två projekt kommer inte att genomföras.

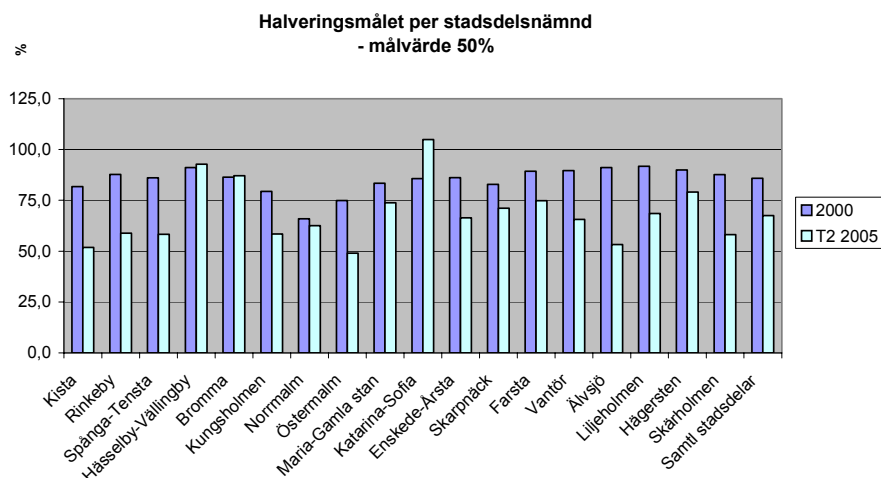
Bryta segregationen och fördjupa demokratin

Minskat behov av ekonomiskt bistånd

Staden har haft som mål att under perioden 1999 till 2004 halvera antalet personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Perioden förlängdes av kommunfullmäktige i och med 2005 års budget till att gälla fram till 2006 års utgång.

Stadens genomsnittssiffra år 1999 uppgick till ca 23 000 vuxna personer som erhöll ekonomiskt bistånd. Antalet vuxna personer som i augusti 2005 erhöll ekonomiskt bistånd är ca 15 400, vilket är en minskning med ca 33 %.

Östermalms stadsdelsnämnd har nått halveringsmålet och nästan hälften av stadsdelsnämnderna ligger mycket nära målet. Halveringsmålet kommer dock inte att nås under 2005. I diagrammet redovisas halveringsmålet per stadsdelsnämnd:



Samtliga stadsdelsnämnder arbetar aktivt med arbetsmarknadsinsatser för att uppnå halveringsmålet. Insatserna sker i samverkan med andra aktörer såsom arbetsförmedlingen, försäkringskassan, landstinget, arbetsförmedling-rehab och andra stadsdelsnämnder. Långsiktiga samverkansprojekt är något som de flesta stadsdelsnämnder lyfter fram som lyckade och hållbara insatser.

En del av stadsdelsnämnderna upplever dock att samarbetet ofta försvåras på grund av arbetsförmedlingens regelverk, som begränsar möjligheterna till snabba och flexibla lösningar för individen.

Antalet personer med socialmedicinska hinder eller som är 0-placerade hos försäkringskassan ökar i och med försäkringskassans snävare bedömningar. Det gör att samverkan med försäkringskassan, landstinget och i många fall egna konsultläkare är ännu viktigare för att kunna erbjuda målgruppen de rätta insatserna. Stadsdelsnämndernas statistik visar att antalet 0-placerade ökat med drygt 17 % den senaste tolv månaderspe-

rioden. Staden måste garantera dessa individers uppehålle genom ekonomiskt bistånd, vilket leder till ökade kostnader för staden.

Flera stadsdelsnämnder satsar på personalökning för att möta de behov som gruppen arbetslösa som står långt ifrån arbetsmarknaden har. Enligt nämnderna innebär detta att bättre utredningar och bedömningar görs vilket leder till effektivare insatser som minskar antalet bidragstagare och därmed minskar kostnaderna.

Lika möjligheter – Allas ansvar, plan för jämlikhet, integration och mångfald

Lika möjligheter – Allas ansvar, plan för jämlikhet, integration och mångfald, antogs av kommunfullmäktige den 9 maj 2005.

Stadsdelsnämndernas redovisningar är mycket varierande både beträffande omfattning och beträffande innehåll. Hälften av stadsdelsnämnderna redovisar att de arbetar med värdegrundfrågor och kulturförståelse bland medarbetarna eller i skolorna, insatser för bättre språkutveckling och modersmålets betydelse för inläring hos barn. Vidare redovisar hälften av stadsdelsnämnderna om insatser för att öka medborgarnas deltagande och insyn i de demokratiska processerna samt om åtgärder för ökad sysselsättning. Några redovisar att de eftersträvar mångfald i personalsammansättningen, om åtgärder riktade till personer med funktionshinder, om mötesplatser och om samverkan med näringslivet.

Närmare hälften av stadsdelsnämnderna redovisar att de arbetar med att uppmärksamma och motverka diskriminering. Detta sker genom att behandla fördomar, värderingar, rasism och diskriminerande strukturer i samtal, vid medarbetarsamtal och under arbetsplatsträffar. Spånga-Tensta och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnder arbetar med diskrimineringsfrågor i fokusgrupper.

Några facknämnder anger att de i samband med verksamhetsplanen för 2006 återkommer med planering utifrån planen för jämlikhet, integration och mångfald.

Idrottsnämnden arbetar med att öka tillgängligheten för personer med funktionshinder och planerar en bemötandebildning för driftpersonal.

Kyrkogårdsnämnden medverkar aktivt i Mångfaldshjulen som drivs av Stockholms Näringslivskontor AB. Genom sitt aktiva mångfaldsarbete uppmärksammas olika anhänggruppers önskemål och behov.

Utbildningsnämnden redovisar satsningar på ytterstadsgymnasier, elevdemokrati-projekt, värdegrundsarbete och satsningar på svenska som andra språk. I samarbete med lärarhögskolan planeras utbildning för invandrare med pedagogisk utbildning.

De tre integrationspolitiska målen som planen för jämlikhet, integration och mångfald utgår ifrån har funnits i budget sedan 2003. Stadsledningskontoret anser att nämndernas redovisningar avseende insatser och åtgärder kan utvecklas. Detta särskilt beträffande det, i förhållande till övriga verksamheter, mer tydligt avgränsade målet att synliggöra, motverka och bryta fördomar, rasism och diskriminerande strukturer.

Medborgarnas delaktighet

Förutsättningar för det lokala kultur- och föreningslivet att utvecklas

För att stärka och fördjupa demokratin i staden krävs goda förutsättningar för stockholmarna att delta i det lokala kultur- och föreningslivet. Nämnderna beskriver att de aktivt samverkar med både det lokala föreningslivet och kulturlivet, främst med tonvikt på kulturarrangemang riktade till barn och unga. En majoritet av nämnderna ger bidrag till lokala föreningar för olika kulturaktiviteter. Föreningarna har även möjlighet att ansöka om verksamhets-, projekt- och kulturstöd hos kulturnämnden och idrottsnämnden.

I Kista stadsdelsnämnd tillämpas ett genusperspektiv vid beviljande av kulturbidrag. I Spånga-Tensta stadsdelsnämnd förs en dialog med de lokala föreningarna om handlingsplaner för föreningarnas jämställdhets- och mångfaldsarbete. Skärholmen, Vantör och Farsta stadsdelsnämnder har gett föreningar och kulturgrupper utrymme på stadens hemsida.

Genom kulturnämndens stöd till stadens allmänna samlingslokaler ges föreningarna tillgång till lokaler. Kulturskolan har, i samarbetet med stadsdelsförvaltningarna, utvecklat lokala kulturcentra för unga.

Kulturnämndens särskilda stödprogram "Cred" och "En snabb slant" syftar till att stödja ungdomars eget skapande samt kultursatsningar som baseras på ungdomars aktiva deltagande i ytterstadsdelarna.

För att underlätta spontanidrott har flera stadsdelsnämnder anslutit sig till projektet Handslaget, ett samarbetsprojekt mellan föreningar, skolor och Stockholms idrottsförbund. Exempel på insatser är stadsdelsnämnderna Östermalms och Vantörs satsning på "Kulan-anläggningar" med möjlighet till skridskoåkning och olika sommaridrotter.

Brukarinflytande förekommer i olika former inom stadens idrottsanläggningar bl.a. genom föreningsträffar, anläggningsråd och helgvårdskap.

Stadsdelsförnyelse

	Prognos Tertialrapport 2 2005	Verksamhetsplan 2005				Totalt
	Stadsdelsnämnder	Svenska Bostäder	Familjebostäder	Stockholmshem	Centrumkompaniet	
Kista	21,7	14,4	0,0	0,0	0,0	36,1
Rinkeby	18,3	0,6	0,6	21,6	0,1	41,1
Spånga-Tensta	15,8	2,6	4,4	0,0	1,5	24,3
Hässelby-Vällingby	12,6	0,0	1,0	2,5	0,2	16,2
Enskede-Årsta	4,9	12,6	0,0	3,0	0,0	20,5
Skarpnäck	7,7	11,9	0,0	7,3	0,0	26,9
Farsta	9,5	0,0	3,7	12,7	0,0	25,8
Vantör	20,3	4,0	9,3	2,6	0,0	36,2
Skärholmen	19,3	0,0	0,0	2,5	1,5	23,3
Övergripande projekt/utvärdering	0,7	1,0				1,7
Summa:	130,8	47,1	18,9	52,0	3,2	252,1
KF tilldelade medel/beting:	75,0	36,5	16,0	17,5	5,0	150,0

Stockholms stad och de kommunala bostadsbolagen samt Centrum Kompaniet har avsatt 296,4 mnkr (varav bolagen 121,3 mnkr och stadsdelsnämnderna 175,2 mnkr) under 2005 för satsningen på Stadsdelsförnyelsen. Hela satsningen omfattar totalt 600,0 mnkr under perioden 2003-2006, varav de kommunala bolagen svarar för hälften. Prognosen för helåret för stadsdelsnämnderna beräknas till 130,8 mnkr vilket är en minskning med 11,7 mnkr jämfört med tertialrapport 1 för 2005. Stadsdelsnämndernas utfall för perioden uppgår till 43,1 mnkr, vilket endast motsvarar ca 25 % av utrymmet. Det är möjligt för stadsdelsnämnderna att överföra medel till nästkommande år. Stadsdelsförnyelsen finansieras av reavinster. Prognosen för reavinsten visar att intäkterna kommer att överstiga kostnaderna för Stadsdelsförnyelsen.

Inom ramen för Stadsdelsförnyelsen sker ett långsiktigt syftande lokalt utvecklingsarbete i nio stadsdelsnämndsområden i Stockholms ytterstad. Arbetet bygger dels på samverkan inom och mellan en rad olika kommunala förvaltningar och bolag, dels på medborgares möjlighet att delta aktivt i de lokala utvecklingsprocesserna.

Stadsdelsförnyelsen är nu inne i en intensiv genomförandeperiod. Omkring 250 olika insatser har hittills beslutats av stadsdelsnämnderna och ytterligare ett hundratal pågår inom de medverkande bolagen. Stadsdelsnämndernas insatser kopplas genomgående till de handlingsplaner för respektive områdes fortsatta utveckling som har utarbetats i ett tidigare skede av satsningen. Nämnderna handlingsplaner revideras kontinuerligt.

Merparten av insatserna har föreslagits och bearbetats av lokala arbetsgrupper i nära samverkan med berörda kommunala verksamheter. Sammanlagt finns omkring 150 arbetsgrupper där medborgare, tjänstemän, lokala föreningar och företagare samt andra intresserade aktörer medverkar.

Vanligt förekommande teman är barn och ungdom, trygghet och trivsel, kultur och fritid, demokrati och delaktighet samt utbildning och sysselsättning. Några konkreta exempel är den näridrottsplats som planeras på Gubbängsfältet, den metodutveckling som sker inom skolor och förskolor i Kista stadsdelsnämnd samt i Vantörs stadsdelsnämnd i samarbete med Ungdomsstyrelsen för att stärka de ungas möjlighet att påverka samhällsplaneringen. Ytterligare ett exempel är det friskvårdscentrum i Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd som både är en social mötesplats och en satsning på förbättrat hälsotillstånd bland äldre. Få insatser är avslutade men den förväntade måluppfyllelsen bedöms generellt vara hög.

Information om Stadsdelsförnyelsen sprids bl.a. vid lokala mässor, invigningar av färdigställda insatser samt via hushållsutskick och stadens hemsida. Medborgarenkäter har i flera fall använts som komplement till stadsdelsförvaltningarnas regelbundna öppna arbetsmöten för att samla in synpunkter på vad som behöver göras i närområdet. Med anledning av kommunstyrelsens uppdrag till stadsledningskontoret att utarbeta en gemensam ram för kommunikationsinsatser avseende Stadsdelsförnyelsen samt att stödja nämnders och bolags kommunikation inom denna ram planeras under hösten en förstärkning av det kommuncentrala stödet på detta område.

Det är viktigt att en vidareutveckling av facknämndernas medverkan i Stadsdelsförnyelsen sker. Kulturnämnden, stadsmuseinämnden och även stadsbyggnadsnämnden

den bidrar aktivt, antingen i konkreta insatser eller i mer långsiktiga lokala utvecklingsprocesser, och kan tjäna som goda exempel på ömsesidig samverkan mellan olika delar av den kommunala organisationen.

Stadsledningskontoret följer kontinuerligt det pågående arbetet och sammanställer under 2005 lägesrapporter avseende såväl stadsdelsnämndernas som facknämndernas och bolagsstyrelsernas insatser. En fristående, vetenskapligt baserad utvärdering genomförs av Mälardalens högskola på uppdrag av Stockholms stad.

Flyktingmottagande

Stadsdelsnämnderna har byggt upp en verksamhet för mottagande och introduktion samt utvecklat olika former för samarbete med andra stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden. Flyktingmottagandet integreras ofta i befintliga verksamheter främst inom arbetsmarknadsområdet. Även nya former för introduktion har utvecklats med inriktning på en snabb etablering inom arbetslivet och egenförsörjning. Stadsdelsnämnderna samarbetar kring mottagandet samt i olika arbetsmarknadsprojekt som finansieras genom medel från kompetensfonden.

Arbetsförmedlingens verksamhet för nyanlända har decentraliserats till de lokala arbetsförmedlingskontoren och samverkan har etablerats mellan stadsdelsnämnderna och de lokala arbetsförmedlingskontoren.

För personer som står långt från arbetsmarknaden och riskerar att bli långvarigt bidragsberoende samarbetar flera stadsdelsnämnder inom projektet "Mobil Hälsa". Syftet med projektet är att individen ska förstå sina möjligheter och sin förmåga och inte fastna i exilproblematiken. Fler verksamheter med inriktning på denna grupp samt för individer som tillfälligt eller mer permanent inte kan delta i en arbetsinriktad introduktion behöver utvecklas. Det finns också behov av ytterligare verksamheter för lågutbildade för att bl.a. möta de ökade krav på språkkunskaper som ställs inom arbetsmarknadsprojekt som bedrivs i staden.

Konsumentverksamheten

Kostnaderna för konsumentvägledningen i stadsdelsnämnderna, tillsammans med den understödjande konsumentverksamheten i konsumentnämnden, har för perioden januari t.o.m. augusti uppgått till 8,4 mnkr varav konsumentnämndens insats uppgick till 0,4 mnkr. Prognosen för hela 2005 är 15,2 mnkr varav konsumentnämndens verksamhet beräknas till 1,2 mnkr.

Konsumentverksamhetens personalkostnader uppgick under perioden till 6,9 mnkr och prognosen för året beräknas till 11,7 mnkr. Övriga driftkostnader om 1,5 mnkr för perioden och 3,5 mnkr för helåret fördelar sig på bl.a. lokaler, informationsmaterial, IT och speciella insatser för ungdom.

Övriga redovisningar

Flodvågskatastrofen

Nämnderna redovisar kostnader om totalt 2,6 mnkr för insatser i samband med flodvågskatastrofen i sydasien.